Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

آواز تاجيک

Рӯзнома аз соли 1924 мебарояд

Номҳои пешинаи рӯзнома: «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ӯзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РӮЗНОМАИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ӮЗБЕКИСТОН

28 сентябри соли 2002. Шанбе № 75 (12816)

Дар фурӯш нархи озод. Рӯзнома соати 16.30 имзо гардид.

Мақсадҳо ва саъю кӯшишамон муштараканд

Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ислом Каримов 23-25 сентябр бо сафари расмӣ ба Ҷумҳурияти Литва ташриф овард

Табиати сарзамини Литва аз эҳсонҳо пур аст. Дар ин ҷо кӯҳҳои баландро намебинед. Ҷангалзорҳои зич ҳам он қадар зиёд нестанд. Вале Литва бо адирҳои сабзпӯш, кӯлҳои мовӣ, дарёҳои ором ва дарахтзорҳои болобаландаш нотакрор мебошад.

Пойтахти давлат Вилнюс аст. Дар ин шаҳри қадима,ки соли 1323 дар маҳалли ба ҳам якҷоя шудани маҷрои дарёҳои Нерис ва Виля сохта шудааст, нуқтаи шимолӣ қарор гирифтааст, ки дар ин ҷо фарҳангҳои Рум, Византия, Аврупо ва Осиё ба ҳам омезиш ёфтаанд. Барои шахсе, ки ба таърихи Вилнюс майлу шавқ дорад, кофист, ки меъмориҳои шаҳрро аз назар гузаронад. Дар симои калисоҳо, манораҳо, қасрҳои ҳарбӣ, кӯчаҳои танг, қасрҳо, ки ба мақсади пинҳон кардан аз чашмони бегона сохта шудаанду ба кас асри миёнаро ба хотир меоваранд ва дигар иншоотҳо ҳамчун оина ҷиҳатҳои ба худ хоси анъаноти тамаддуни аврупоии шаҳрсозӣ, фарҳанг, санъати навро таҷассум гардондаанд. Дар ин ҷо бисёр анъаноти Аврупо ба ҳам омезиш ёфтаанду ҳамдигарро мунтазам ғанӣ месозанд. «Шаҳри кӯҳна»-и Вилнюс аз ҳама калон дар минтақа ба ҳисоб меравад ва ба рӯйхати мероси дурдонаҳои фарҳанги ҷаҳонии ЮНЕСКО шомил гардидааст.

Дар рӯзи омадани Президент Ислом Каримов ба ин мамлакати шимол дар майдони ҳавоии Вилнюс офтоб медурахшид ва он бешак рамзи ба худ хосро дошт. Зеро ба мо ҳамкорони литвагӣ хабар доданд, ки то 23 сентябр се рӯз паи ҳам борон борид. Ҳамон рӯз, яъне рӯзи аввали сафар ва тамоми рӯзҳои сафар ҳаво офтобӣ ва гарм буд.

Мавзӯи асосии гуфтушунидҳо, албатта, муносибатҳо байни Ӯзбекистон ва Литва буданд. Бо таъбири Президенти мо асоси муносибатҳои байнидавлатиро пеш аз ҳама ҳамкории иқтисодӣ ташкил медиҳад. Зеро зарур, аст қайд намоем, ки дар ҳамаи соҳаҳо, аз он ҷумла ҳамкориро дар соҳаи сиёсӣ истисно накарда, аз равобите фоидае нест, ки ба якдигар нафъ наоварад. Аз ин мебарояд, ки сараввал дар мавзӯи муносибатҳои иқтисодӣ истода гузарем.

Соли гузашта ҳаҷми муовизаи мол байни Ӯзбекистон ва Литва нисбати соли 1994 се маротиба зиёд буд.Вале ҳангоми мулоқоти Ислом Каримов бо Валдас Адамкӯс, дар рафти гуфтушунидҳо бо Нахуствазир Алгирдас Бразаускас вазъи кунунӣ ва нишондиҳандаҳои имрӯза ғайриқаноатбахш буданаш изҳори ақида гардид. Зеро ҳарчанд рақамҳо зиёд бошанд ҳам, онҳо ба дараҷаи суръати афзоиш, нерӯ ва имкониятҳои мамлакатҳоямон мувофиқат намекунанд.

Ислом Каримов зикр намуд, ки мақсади асосии сафар ин додани такони нав ба ҳамкорӣ мебошад. Ва дар бораи далелҳое ҳарф зад, ки ба рушди муносибатҳо, имкониятҳои нав ва пешомадҳо халал мерасонанд. Ба фикри сарвари давлатамон амалӣ гардондани лоиҳаҳои нав оид ба амиқан азнав кор кардани маҳсулоти кишоварзӣ, озуқаворӣ, истеҳсоли маҳсулоти саноати кимё, бофандагӣ ва электротехника, ҳамчунин масолеҳи бинокорӣ, мебел, молҳои истеъмоли халқ, доруву дармон мувофиқи мақсад мебуд. Ва амалӣ гардондани барномаҳои ба ҳамдигар муфид фоидаи калон мебахшиданд.

Агар сухан дар бораи сармоягузорӣ равад, Ӯзбекистон аз азнавкоркарди маҳсулоти кишоварзии худ, минҷумла пахта хеле манфиатдор мебуд. Аз ин мебарояд, ки истифода бурдани саноати бофандагии хеле инкишофёфтаи Литва мувофиқи мақсад аст. Аз ҳама усули муҳими оддӣ ва паҳнгардида ин созмон додани корхонаҳои муштарак аст. Барои мисол вазъиятро дар Ҳиндустон мегирем. Дар мамлакати мазкур даромад аз содироти маҳсулоти саноати бофандагӣ 35 фоизи даромадеро ташкил медиҳад, ки аз содироти маҳсулоти умумии миллӣ ҳосил мегардад. Соли гузашта вай ба 17 миллиард доллари ИМА расид. Соли 2010 ба 50 миллиард расондани ин нишондиҳанда пешбинӣ гардидааст. Бояд таъкид намуд, ки дар мамлакати мо нисбати Ҳиндустон бештар пахта истеҳсол карда мешавад. Аз ин мебарояд, ки Ӯзбекистон барои ба даст овардани марраҳои аз ҳама баланд умедвор аст. Барои ин бошад, шарикони боэътимод, техника ва технологияи замонавӣ зарур аст.

Махсусан ба соҳаи нақлиёт— аз ҳама муҳим дар равобити ба ҳамдигар муфид махсусан истода гузашт. Боз бармегардем ба масъалаи пахта. Ашёи хоми мазкури стратегӣ, ки пеш тавассути бандарҳои Қафқоз ба содирот бароварда мешуд, дар солҳои истиқлолият ба хориҷ таввасути соҳили Балтика кашонда мешавад. Сабаби он оддист. Умури нақли бор дар соҳили Балтика ба дараҷаи аврупоист. Бор дар анборҳо нигоҳ дошта намешавад, сари вақт ба истеъмолгар мерасад. Ин чунин маъно дорад, ки вай барои мо низ муфид аст. Вале кушоду равшан бояд гуфт, ки вақтҳои охир расонда додани маҳсулоти Ӯзбекистон ба бандарҳои соҳили Балтика душвор гардидааст. Истифода бурдани бандарҳои Клайпеда, ки обаш зимистон ҳам ях намекунад, ҳам барои Ӯзбекистон ва ҳам барои Литва муҳиму муфид аст. Вале бо сабабҳои мухталиф нишондиҳандаи боркашонӣ дар ин ҷо вақтҳои охир паст гардидааст.

Ҳангоми мулоқот бо тадбиргарон Ислом Каримов зикр намуд, ки талаботи солонаи Ӯзбекистон ба шакар 400 ҳазор тонна мебошад. Ӯзбекистон сеяки ин талаботро аз ҳисоби имкониятҳои худ таъмин мекунад. Боқимонда бояд аз берун оварда шавад. Рӯшан аст, ки ба ҳамин маънӣ шарики доимӣ доштан муфид мебошад. Ислом Каримов ҷониби Литваро даъват кард, ки ба ин соҳа фаъолона рӯ оварад, имконияти рақобатро фаромӯш накунад.

Дар рафти гуфтушунидҳои вилнюсӣ Ислом Каримов чандин таклифҳоро пеш гузошт. Аз он ҷумла, сарвари давлатамон баъди вохӯрӣ бо Нахуствазир Алгирдас Бразаускас бо мухбири телевизиони Литва мусоҳиб гардида, зикр намуд, ки кушоиши хонаҳои байниҳамдигарии савдо, ки ба якдигар муфид мебошанд, мувофиқи мақсад мебуд. Муассисоти мазкур пеш аз ҳама талаботи бозорро меомӯхт. Ҳини мавҷуд будани маълумотҳои аниқ дар бораи таклифу эҳтиёҷ рушди муносибатҳои тиҷоратӣ, вусъат додани миқдори корхонаҳои муштарак хеле сабук мегардид.

Ҳангоми мулоқот корчаллононии литвагӣ зикр намуданд, ки дар Клайпед имконияти кушодани чунин муассиса ҳаст. Ва ин таклиф аз тарафи Ӯзбекистон бо манфиатдории калон пазируфта шуд.

Аз рӯи мувофиқатномаи умумӣ комиссияи байниҳукуматии ӯзбекистониву литвагӣ оид ба ҳамкории тиҷоративу иқтисодӣ ба мақсади ба тартиб андохтан, мувофиқ сохтан ва рушди равобити иқтисодӣ, пешгирӣ кардани монеаҳо ва ҳаллу фасли муаммоҳо созмон дода мешавад. Маҷлиси аввалини он дар вақтҳои наздик дар Тошканд ба амал меояд.

Натиҷаи муҳими гуфтушунидҳои вилнюсӣ ба имзо расондани як қатор ҳуҷҷатҳои дуҷониба гардид. Президентҳо ба Шартнома дар бораи асосҳои муносибатҳои байнидавлатӣ, дӯстӣ ва ҳамкорӣ байни Ӯзбекистон ва Литва имзо гузоштанд. Ҳамчунин як қатор ҳуҷҷатҳо дар бораи ҳамкорӣ байни вазоратҳои умури хориҷа, идораҳои дифоъ, умурҳои гумрук, ҳамчунин донишгоҳҳои миллӣ ба имзо расиданд.

Акнун бевосита ба соҳаи иқтисодӣ истода мегузарем. Аз рӯзҳои аввали ба даст омадани истиқлолият Ӯзбекистон истиқлолияти давлатҳои соҳили Балтияро эътироф намуд. Онҳо ҳам дар ҷавоб ҳамин тавр рафтор карданд. Ҳоли ҳозир Литва ва ду ҳамсояи ӯ—Латвия ва Эстония дар арафаи ворид шудан ба Иттиҳоди Аврупо ва НАТО мебошанд. Агар ҷамоаи дунёи кӯҳна сармояҳо ва афзоиши нави рушди иқтисодиро пешкаш кунад, иттиҳоди трансатлантикӣ ба зиммаи худ таъмини амниятро гирифтааст.

Бояд хотиррасон кард, ки чуноне ки Президент В.Адамкӯс зикр намуд, аз рӯзҳои аввали истиқлолият Литва ба Ғарб қатъиян рӯ овард ва он ин маъниро надорад, ки равобит бо дигар давлатҳои ҷаҳон инкор карда мешавад. Бо дигар суханон гӯем, саъю кӯшиши Литва ва дигар давлатҳои соҳили Балтика танҳо бо Ғарб маҳдуд намегардад ва инро мамлакатҳои мазкур хуб дарк карданд. Бигӯем барои Литва ҳамкорӣ бо Ӯзбекистон дар мубориза ба муқобили чунин иллатҳо, аз қабили террор, экстремизм, нашъаҷаллобӣ, қочоқи силоҳ, ҷинояткории муташаккил хеле зарур аст. Президент Валдас Адамкӯс ҳангоми мулоқоти аввалини худ бо Ислом Каримов зикр намуд, ки Ӯзбекистон дар раванде, ки дар минтақаи Осиёи Марказӣ рух медиҳад, аҳамияти муҳим дорад ва диққату эътибори тамоми ҷомеаи ҷаҳонӣ ба он нигаронда шудааст. Вай ҳамчунин зикр намуд, ки саъю кӯшиши муштараки бинокорони ду мамлакат дар бобати иштирок дар корҳои азнавбарқароркунии Афғонистон ҳаматарафа муфид мебуд.

Доираҳои корчаллони Литва ҳамчунин иқдоми дилпуронаи Ӯзбекистонро дар доираи амалиётҳои зиддитеррористӣ зикр намуданд. Президенти Ассотсиатсияи корхонаҳои бофандагии Литва, ноиби президенти Конфедератсияи саноатчиён, сардиректори корхонаи бофандагии «Аудейас» Йонас Карчиаускас фикру мулоҳизаҳои худро дар бораи вусъат додани ҳамкорӣ баён карда, зикр намуд, ки Ислом Каримов чанд сол муқаддам аввалин шуда аз минбари СММ ҷомеаи ҷаҳониро ба муборизаи зидди террор даъват карда буд.

Ба Президенти мамлакатамон мукофоти олии давлати Литва—ордени Витаутаси бузург супурда шуд. Мукофоти мазкур ба арбобон барои хизматҳояшон дар роҳи шукуфонии халқи Литва ва ҳамчунин барои тамоми инсоният супурда мешавад. Мукофоти мазкур ба Ислом Каримов барои фидокориаш дар кори рушди муносибатҳо байни Ӯзбекистон ва Литва, қатъиятнокиаш дар мубориза ба муқобили терроризми байналхалқӣ супурда шуд. Ва билохир, воқеаи мазкур боз як саъю кӯшиши Литва дар бобати инкишоф додани равобит бо Ӯзбекистон мебошад.

Президент Ислом Каримов ба Донишгоҳи Вилнюс рафт. Дар ин ҷо китобхонаи қадима фаъолият дорад. Айёми созмон додани он ба дуродур ба садаи ХУ1 мерасад, ки ҳамон вақт донишгоҳ таъсис ёфта буд. Китобхонаи мазкур хеле бой аст. Ҳангоми аз назар гузарондани қироатхонаҳои китобхона Ислом Каримов ва мо якҷоя дар он ҷо аз «Қонунҳои тиб»-и Абӯ Алӣ ибни Сино, тадқиқотҳои Мирзо Улуғбек, «Сабъаи сайёр»-и Алишери Навоӣ, «Бобурнома»-и Захириддин Бобур, романи Абдулло Қодирӣ «Каждум аз Меҳроб», достони «Алпомиш», бисёр дигар асарҳои нависандагони кунуниамонро дидан кардем. Дар донишгоҳи аз ҳама қадимаву аз қама калони Литва ба забони литвонӣ асарҳои Ойбек, Ғафур Ғулом, Ҳамид Олимҷон, Мақсуд Шайхзода, Миртемир, Асқар Мухтор, Ӯлмас Умарбеков ва дигар нависандагону шоиронро дастрас кардан мумкин.

...Президент Валдас Адамкӯс зикр намуд, ки сафари сарвари Ӯзбекистон имконият фароҳам оварда натиҷаҳои кореро, ки дар давраи сипаришуда ба иҷро расиданд, ҷамъбаст намоем. Ва боз амиқан пешомадҳои ҳамкории минбаъдаро дарку муайян кунем. Фикри мазкур борҳо ҳангоми мулоқоти рӯ ба рӯ, дар рафти гуфтушунидҳо бо таркиби васеъ , ҳамчунин дар нишасти матбуотӣ садо доданд ва он бесабаб нест. Охир халқе, ки ба қадри истиқлол ва соҳибихтиёрӣ мерасад, шабу рӯз бахри таҳкими он мекӯшад, метавонад бо дилпурӣ баояндаи бузурги худ назар афканад. Ба ҳамин маънӣ дар мо ҷиҳатҳои умумӣ ва монанд ҳастанд. Аз ин мебарояд, ки саъю кӯшиши мо муштараканд. Сафари расмии Ислом Каримов ба Ҷумҳурияти Литва ин ҳақиқатро бори дигар тасдиқ намуд.

Анвар БОБОЕВ,
мухбири махсуси ӮзА.
Тошканд—Вилнюс—Тошканд.

Иншоотҳои истиқлол

Сехи мармар

Дар маркази ноҳияи Фориш бинои кӯчаке қад афрохт, ки он ба коркарди мармар ихтисос дода шудааст. Дар ин ҷо мумкин аст, то 5 ҳазор метри мураббаъ санги мармар кор карда шавад.

Истгоҳи нав

Мусофирон минбаъд аз истгоҳи нави маркази ноҳия ба манзили дилхоҳ роҳ хоҳанд гирифт. Ба ин истгоҳи нав имконият медиҳад. Атрофи онро дӯконҳои тиҷоратӣ, устохонаҳои хадамоти маишӣ фаро гирифтааст.

А.НАЗАРОВ.

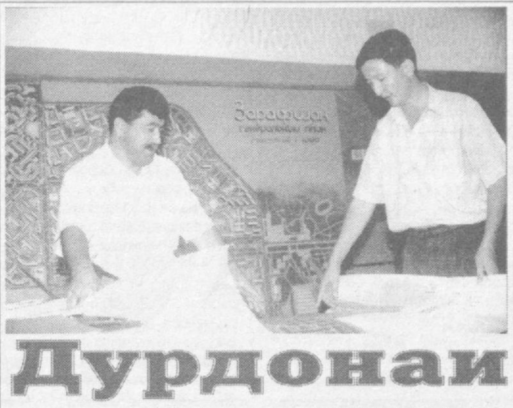

Дурдонаи дашт

Баъди ба даст омадани истиқлолияти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон шаҳру деҳоти хурду калон симои худро ба куллӣ тағйир доданд. Масканҳои сершумори истироҳатӣ, биноҳои осмонбӯси аз якдигар зебо, биноҳои нав ба нави таъиноти мухталиф сохта шуданд ва бо нотакрор будани ҳусни худ онҳо аз якдигар фарқ мекунанд.

Аз он ҷумла, дашти Қизилқум ҳам баъди соли 1991 умри дубора дид. Баробари азхудкунии заминҳои нав ба наву конҳои он дар ин дашти нопайдоканор шаҳре қад кашид, ки ба худ Зарафшон ном гирифтаасту онро ҳамагон «дурдонаи дашт» гӯён ба забон мегиранд. Алалхусус, шаҳр бо саноати серсоҳаи худ машҳур мегардад. 353 корхонаи истеҳсолӣ арзи ҳастӣ намуда, дар бобати вусъат додани хаҷми истеҳсоли маҳсулот нақши калоне мебозад.

Зиёд будани қувваи кории арзон, иқтидорҳои истеҳсолӣ ва ашёи хом диққату эътибори сармоядорони хориҷаро ҳам ба худ ҷалб сохтааст. Махсусан бой будани захираҳои тилло боиси он мегардад, ки дар ин бобат бештар корхонаҳои муштарак созмон дода мешаванд. Дар ин бобат фаъолияти доманадори корхонаҳои муштараки «Зарафошон-Нюмонт», «Голфилдс», «Юсипком»-ро ба забон гирем кофист.

—Дар арафаи ёздаҳсолагии истиқлолияти Ватанамон дар ҳамкорӣ бо сармоягузорони россиягӣ дар шаҳрамон корхонаи муштарак ба фаъолият шурӯъ намуд, ки аз тибити шутур ҳар гуна маҳсулот тайёр карда мешавад,—мегӯяд ҳокими шаҳри Зарафшон Аҳмадҷон Умаров.—Бо ҳамин 56 нафар сокинони шаҳр бо шуғли доимӣ фаро гирифта шуданд.

Аҳли меҳнати шаҳри Зарафшон дар бобати вусъат додани ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти содиротӣ ба комёбиҳои калон муваффақ мегардад. Дар бадали ҳафт моҳи соли ҷорӣ ба хориҷа ба андозаи қариб сад ҳазор доллари ИМА маҳсулот ба содирот бароварда шудааст.

Шаҳри Зарафшон доман фарох мекунаду дорои соҳаҳои нав ба нав мегардад, камол мeёбад. Махсусан соҳаи иқтисодиёташ бо суръати баланд пеш меравад. Онро ҳангоми дидан кардани маҷмӯъҳои истеҳсолии он пай бурдем.

Дар сурат: ҳокими шаҳри Зарафшон **Аҳмадҷон Умаров** ва сармеъмори шаҳр **Эркин Корҷоубоев** дар хусуси муаммоҳои шаҳр ва минбаъд васеъ кардани ҳудуди он машварат доранд.

Аксбардор: Тоҳир НОРҚУЛОВ (ӮзА).

Хабар

Мақомоти ҳифзи қонуну тартиботи Ӯзбекистон як қатор тадбирҳои таъсирбахшро оид ба решакан кардани далелҳои қонуншиканӣ, сӯиистеъмол аз вазифаи хидматӣ аз тарафи шахсони мансабдори ҷудогонаи беинсоф меандешанд, ки бо рафтори ғайриқонунии худ барои ба рӯи об баровардани тадбирҳои ҳукумат оид ба ислоҳсозии соҳаи иқтисодии ҷамъиятамон зарар мерасонанд.

Дар рафти тадбирҳои муштараки кормандони Умури амнияти миллӣ ва Прокуратураи Генералии Ӯзбекистон ҳангоми гирифтани ришват саррeвизор—назоратчии Раёсати назоративу тафтишотии Вазорати молияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон дар вилояти Тошканд Шодмонқул Раҳмонов дастгир гардид.

Ревизори беинсоф ҳаракат кард, ки натиҷаҳои тафтиши фаъолияти молиявиву хоҷагидории яке аз хоҷагиҳои ширкатии ноҳияи Қӯйичирчиқи вилояти Тошкандро ба мақсадҳои ғаразноки худ истифода барад. Ш.Раҳмонов аз хазинабони хоҷагии ширкатӣ 250 ҳазор сӯмро барои пинҳон кардани далелҳои аз тарафи вай ошкоргардидаи қонуншикании молиявӣ гирифт.

Прокуратураи Генералии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон нисбати Раҳмонов Ш. парвандаи ҷиноӣ кушод ва истинтоқ давом дорад.

Бюрои равобити ҷамъиятии УАМ.

Анҷоми ҷашнвора

Дар Консерваторияи давлатии Ӯзбекистон ҷашнвораи навбатии байналхалқии мусиқии симфонӣ ба анҷом расид. Ҷашнвораи мазкур, ки ба ҳисоб сеюмин мебошад, ба намоиши намунаҳои бебаҳои мусиқии симфонии ҷаҳонӣ, ҳамчунин асарҳои нави оҳангсозони ӯзбекистонӣ мубаддал ёфт.

Иштирокдорони ҷашнвора ҳамчунин барномаҳои худро дар муассисаҳои таълими олии ҷумҳурият, коллеҷҳо ва муассисаҳои фарҳанг намоиш дода, бо кафкӯбиҳои бардавом пешвоз гирифта шуданд ва он аз ҳамин гувоҳӣ медиҳад, ки ҷашнвора дар бобати бохабар сохтани аҳли ҷамъият бо дурдонаҳои мусиқии жанри мазкур нақши калоне бозид.

Мусиқӣ санъати ромкунандаи на танҳо дил, балки тафаккури инсон ҳам мебошад. Зеро онро ҳамагон, новобаста аз синну сол, миллат, эътиқод як хел дарк мекунанд. Ва инро ҷашнвора бори дигар тасдиқ намуд. Дар айни замон иштирокдорони онро аз ҳамин бохабар сохт, ки санъати мусиқии Ӯзбекистон дар солҳои истиқлолият хеле рушд ёфта, махсусан ба анъаноти қадимаи мусиқӣ диққату эътибор калон аст. Ва иштирокдорони ҷашнвора баробари шунидани мусиқии классикиву миллии замонавӣ бо як олам таассурот ба ватани хеш рафтанд.

Воситаҳои ахбори оммавӣ ва талаби айём

Президенти Ӯзбекистон Ислом Каримов дар суханронии худ дар иҷлосияи нӯҳуми Олий Маҷлис даъвати дуюм зикр намуда буданд, ки «яке аз самтҳои муҳимтарини тараққиёти минбаъда ва таҷдиди босифати ҷамъияти мо ин татбиқ кардани он на дар сухан, на дар коғаз, балки дар ҳаёти воқеъӣ усулиятҳои демократӣ мебошад, ки кафолатҳои заруриро барои ҳуқуқ ва озодиҳои шаҳрвандон, озодии сухан ва воситаҳои ахбори оммавӣ, инчунин ошкорбаёнӣ ва шаффофии ислоҳот медиҳанд, ки дар ҷамъияти мо ба амал меоянд. Тезондани рушди соҳаи иттилоот, таъмини озодии воситаҳои ахбори оммавӣ (рӯзномаву маҷаллаҳо, телевизион, радио) бояд меҳвари ҳатмии ҷараёни ташаккули асосии ҷамъияти шаҳрвандӣ мебошад. Агар мухтасар гӯем, воситаҳои ахбори оммавӣ бояд воқеъан ба «ҳокимияти чаҳорум» тадбил ёбанд».

Ва гуфтан муҳим аст, ки самти мазкури устувор, ки дар садаи ХХ1 татбиқ кардани он дар ҳаёт пешбинӣ гардидааст, идомаи мантиқии собитқадамии ислоҳоте мебошад, ки аз рӯзҳои аввали истиқлолият дар мамлакатамон марҳала ба марҳала ба рӯи об бароварда мешавад. Он дар назди коркунони воситаҳои ахбори оммавӣ, ноширон, паёмнигорон чӣ гуна вазифаҳои умдаро пеш мегузорад? Вазъияти ВАО алҳол чӣ гунаанд, онҳо ба чӣ ниёзманд ҳастанд? Оё паёмнигорон вазифаҳои дар наздашон гузоштаро сари вақт ӯҳда мекунанд? Тағйироти иловаҳое, ки ба қонунҳои Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи воситаҳои ахбори оммавӣ» ва «Дар бораи реклама» даровардa шуданд, ҳамчунин лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи усулиятҳо ва кафолатҳои озодии иттилоот», ки вакилони халқ дар иҷлосияи нӯҳуми Олий Маҷлис дар қироати аввал қабул карданд, дар назди воситаҳои ахбори оммавӣ, ноширон ва матбаачиён чӣ гуна вазифаҳои умдаро пеш гузошт ва чӣ тавр бояд ҳаллу фасли худро ёбанд?

Дар ин бобат сухан дар семинари чоррӯзаи кормандони соҳаи низоми Оҷонсии Ӯзбекистон оид ба матбуот ва иттилоот, роҳбарони раёсатҳои вилоятии оҷонсӣ, кормандони Маркази мониторинги воситаҳои ахбори оммавӣ ва борухсатномафарогирӣ, сарварони нашриётҳо ва корхонаҳои табъу нашр, сармуҳаррирони рӯзномаву маҷаллаҳо, паёмнигорон рафт.

Иштирокдорони семинар зикр намуданд, ки кормандони воситаҳои ахбори оммавӣ ва соҳаи иттилоот дар ин самт аллакай бисёр корҳоро анҷом доданд, аммо инро бо корҳое, ки дар пеш қарор доранд, набояд қиёс кард. Чунки онҳо бисёранду аз кормандони соҳа пеш аз ҳама ташаббускорӣ, тадбиргариро тақозо доранд. Имрӯзҳо ҳеҷ кас наметавонад инкор созад, ки расонаҳои ахбори оммавӣ торафт бештар ба ҳаёти воқеии мо ворид мегарданд, мо ҳамаи инро чун ҷараёни воқеӣ қабул мекунем. Вақтҳои охир на фақат миқдори нашрияҳо якбора зиёд шуд, балки боз сифатан нақш ва мақоми онҳо дар бобати инкишофи ҷамъият ва сохтори ҷамъиятӣ афзуд.

Баъзан дар одамон чунин фикр пайдо мешавад, ки матбути мо солҳои зиёд дар зери назорати низоми маъмуриву фармонфармоӣ ва шароити мафкуравӣ арзи ҳастӣ карда, зоҳиран хеле ба сахтӣ аз ин кайфият халос мегарданд. Ва дар шароити нав барои худ баъзан ҳатто интизор мешаванд, ки аз боло ба вай супориш диҳанд, ки чӣ мумкин асту чӣ мумкин нест.

Иштирокдорони семинар изҳор намуданд, ки матбуоти воқеан демократӣ наметавонад ва набояд ба ишора зиндагӣ кунад, бояд дар ченаки воқеӣ ҳаёт ба сар бурда, масъалаҳои муҳими иҷтимоиву иқтисодӣ ва ҳаёти сиёсиро ба миён гузошта, он масъалаҳоеро, ки аҳолиро бефарқ намегузорад, ба муҳокимаи умумихалқӣ гузошта, ба онҳо баҳои танқидӣ ва баробари ин ба қарорҳо ва фаъолияти сохторҳои ҳукуматӣ ва идоравӣ баҳои холис диҳанд.

Дар бораи Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон аз 3 июли соли кунун «Дар бораи такмил додани идораи соҳаи матбуот ва иттилоот» ва қарори дар ин бобат қабулкардаи Девони Вазирон муфассал ҳарф зада шуд ва зикр ёфт, ки пурра қонеъ гардондани талаботи аҳолӣ ба иттилоот, мадад расондан ба рушди доманадори воситаҳои ахбори оммавӣ, кориноширӣ, ва матбаа, ба вуҷуд овардани бозори замонавии умури иттилоотӣ дар шароити демократикунонӣ ва озодкунии ҳаёти ҷамъиятии мамлакат, табиист, ки собитқадамона такмил додани идораи соҳаи матбуот ва иттилоотро тақозо дорад. Дар доираи семинар дар Маркази миллии матбуот таҳти унвони «Воситаҳои ахбори оммавӣ ва сиёсат», дар Оҷонсии Ӯзбекистон оид ба матбуот ва иттилоот бошад, таҳти унвони «Матбуот ва мувозанати қонун» суҳбат дар гирди «мизи мудаввар» ба амал омаданд.

Дар мулоқоти якумӣ зикр гардид: дар асре, ки технологияи иттилоот ва ахборот аҳамияти умумибашарӣ пайдо мекунанд, дар марҳалаи нави ислоҳот бояд паёмнигорон саравал воқеаҳоро, ки дар ҷумҳурият ва саросари дунё рух медиҳанд, ба аҳли ҷамъият тезу холисона ва баробари таъмини мувозанати ҳаматарафа расонда диҳанд. Дар шароити нав, вақте ки афкори иҷтимоӣ такомул меёбад, ба Интернет ворид гардидан аҳамияти калон дорад. Дар ин бобат вазифаву мақоми воситаҳои ахбори оммавӣ чӣ гуна гардиданаш бештар ҳарф зада шуд.

Иштирокдорони тадбир маърӯзаҳоро таҳти унвонҳои «Мақоми воситаҳои ахбори оммавӣ дар ҷамъияти кунун», «Равшан кардани масъалаҳои дин дар ВАС», «Аҳамияти воситаҳои ахбори оммавӣ дар бобати дигаргун сохтани ҷаҳонбинии сиёсии шаҳрвандон», «Имкониятҳову муаммоҳои Интернет дар Ӯзбекистон» шуниданд ва фикру мулоҳизаҳои худро баён сохтанд.

Дар сӯҳбати мизи мудаввар таҳти унвони «Матбуот ва мувозанати қонун» бошад, асосан сухан дар бораи вазифаву муаммоҳо рафт, ки мутааллиқи воситаҳои ахбори оммавӣ буданд. Зикр ёфт, ки нақши воситаҳои ахбори оммавӣ ҳамчун муассисоти назорати ҷамъиятӣ аз болои иҷрои қонунҳо ва санадҳои қонунгузорӣ, ҳуҷҷатҳои меъёрӣ, назорати чӣ гуна вазифаҳои худро иҷро намудани кормандони соҳаи ҳокимияту идораи давлатӣ хеле баланд аст. Маҳз воситаҳои ахбори оммавӣ бояд шакли фаъоли имконияти ифода намудани афкори ҳар як инсон бошанд. Маҳз воситаҳои ахбори оммавӣ бояд ҳимоятгари суннатҳои демократӣ ва ғояҳои ҷамъияти мо гарданд, дар бобати ташаккул ёфтани шуури сиёсӣ, ҳуқуқӣ ва демократии одамон фаъолона кор баранд. Кормандони соҳа набояд фаромӯш кунанд, ки воситаҳои ахбори оммавӣ силоҳи фаъолу пурқувват мебошанду ба афкори омма таъсири пурзӯр расонда метавонанд. Бинобар ҳамин масъулияти паёмнигорон, одамоне, ки бо қалам ба дили мардум роҳ ёфта метавонанд, хеле бузург аст. Мо бояд ба он муваффақ гардем, ки кормандони соҳаи журналистика аз ҷиҳати сиёсӣ босавод, масъулиятшинос, бовиҷдон, боинтизом, соҳибони воқеии кору касбу худ ва ватандӯстони кишвару Ватан ва халқи худ бошанд.

Гуфтан зарур аст, ки талаб ба кадрҳои паёмнигорӣ дар ҷумҳурият ба кормандони баландмалакаи воқеии соҳаи худ, онҳое, ки амиқан масъалаҳои мураккабро таҳлил намуда, ҳаёти иҷтимоиву сиёсии мамлакат ва хориҷро баррасӣ мекунанд, хуб эҳсос мегардад. Ва аз ин рӯ, дар бобати тайёркунии кадрҳо ба ҷодаи мазкур серталабӣ зарур аст. Охир паёмнигорони оянда алҳол аз нарасидани китобҳои дарсӣ ва дастурҳои таълимӣ азоб мекашанд. Мебояд ба ин кор паёмнигорони номдор ҷалб карда шаванд.

Воситаҳои ахбори оммавӣ бояд дар доираи қонун арзи ҳастӣ намоянд. Дар фаъолияти онҳо ба қонун маҳаки асосӣ гардад. Чунки «Адолат дар волоият доштани қонун» гуфтанӣ шиор беҳуда ба миён наомадааст.

Иштирокдорони мизи мудаввар таъкид карданд, ки кафолати озодии матбуот дар шароити муносибатҳои иқтисоди бозаргонӣ афзудани рақобат дар соҳаи иттилоот мебошад. Имрӯзҳо воситаҳои ахбори оммавӣ имконияти воқеӣ ва васеъро соҳиб мебошад, ки мустақилона шарикони иқтисодиро интихоб намоянд. Агар онҳо озодии иқтисодии худро таъмин намоянд, худмаблағтаъминкунӣ ва дороии хешро дошта бошанд, омили муҳими новобастагӣ ва озодии онҳо мебошад. Дар ин бобат масъулияти муассисон низ аҳамияти калон дорад. Ва озодкунии матбуот гарави воқеии демократиконии ҷамъият мебошад.

Т.ЭҲСОН.

Шарҳи рӯзнома

Қарори ҳукумат чӣ тавр иҷро мегардад?

Инсоният ба садаи XXI қадам гузошта, акнун дар бораи сарфа кардани боигариҳо, алалхусус захираҳои табиӣ бештар фикр мекардагӣ шуд ва он сабаб дорад. Гап на дар сари тамом шуда истодани ин захираҳо, балки дар бобати бебаркаш ва ноокилона истифода бурдани онҳову ба муҳити атроф зарари калон расонданашон меравад.

Ҳукумати Ўзбекистон ҳам бо назардошти таҷрибаи мамлакатҳои мутараққӣ баъди ба даст омадани истиқлолияти давлат ба сарфаву сариштакорона истифода бурдани захирҳои табиӣ, канданиҳои фоиданок шурўъ намуд. Вазъи душвори обиро дар минтақаи Осиёи Марказӣ ба назар гирифта, дар хусуси сарфа кардани оби ошомиданӣ тадбирҳо андешид. Ба мақсади сарфа кардани гази табӣ ҳукумати Ўзбекистон қарорро дар бадали солҳои 2002-2004 таъмин кардани хонадони ўзбекистониён бо асбобу ускунаи ченкунии газ қабул кард. Яъне тамоми хонадонҳо мебояд бо ҳисобкунакҳои газ таъмин карда шаванд, ки барои амалӣ гардондани ин мақсад 3 миллиону 602 ҳазор дона ин гуна ҳисобкунак зарур мебошад.

Баъди эълон гардидани қарори мазкур Оҷонсии «Ўзкоммунхизмат» дар ҳамкорӣ бо истеҳсолоти фаръии «Газтехтаъминот»-и корхонаи «Бошкоммунгаз» барои амалӣ гардондани тадбирҳои доманадор шурўъ намуд ва як қатор муваффақиятҳоро ба даст овард. Аз он ҷумла, то 1 сентябри соли кунун ба он муваффақ гардид, ки даҳ фоизи хонадонҳои ўзбекистониён бо ҳисобкунакҳои газӣ таъмин карда шаванд. Бо дигар рақам ифода созем, то ҳоли ҳозир 429 ҳазор хонадон бо асбобҳои ҳисобкунаки газ таъмин карда шудаанд. Дар асл бошад, мувофиқи нақшаи ҳукумат то охири соли кунун мебояд 864 ҳазор хонадони ўзбекистониён бо ин ҳисобкунакҳо таъмин гарданд. Дар ин бобат вилояти Хоразм пешсаф буда, қариб сӣ фоиз хонадонҳои он бо ин асбоб таъмин гардидаанд. Нишондиҳанда дар ин бобат дар вилояти Тошканд ба 13,4, Самарқанд 6,3 ва Сурхондарё ба 5 фоиз баробар аст. Маркази ҷумҳурият—шаҳри Тошканд дар ин бобат ҳамагӣ 11,4 фоизи хонадонҳои худро ба ҳисобкуниҳои газ таъмин кардаасту халос. Ва онро ба назар гирем, ки мувофиқи қарори ҳукумат дар фурсати боқимонда—ду солу 3 моҳ таъмин кардани тамоми 3 миллиону 602 ҳазор хонадон бо асбобҳои ҳисобкунаки газ пешбинӣ гардидааст, чӣ қадар корҳои зиёдеро ба иҷро расондан лозим меояд.

Баробари ин иҷрогари асосии он корхонаи «Бошкоммунхизмат» мебошаду роҳбарияти он ҳамеша ҷавоб медиҳад, ки аз ўҳдаи ин вазифаи сари вақт пурмасъулият мебарояд.

Барои ин асос ҳам ҳаст, ки онро аз рўи ду самт тавзеҳ додан лозим меояд. Аввало, вом ва дуюмаш сохтани сармояҳои бевоситаи хориҷа ва бо ҳамин тайёр кардани ҳисобкунакҳои газ дар ҳудуди худи Ўзбекистон. Дар бобати вомгузорӣ ҳукумати Чин иқдоми аввал гузошт. Ба андозаи 12 миллион доллари ИМА барои харид кардани ҳисобкунакҳои газ воми имтиёзнок ҷудо намуд ва алъон аз рўи он ин асбобҳо харид гардида, дар хонадонҳо гузошта мешаванд. Ба ивази ин вом аз Чин 450 ҳазор дона ҳисобкунаки газ оварда мешавад. Вом чор соли имтиёзнокро фаро гирифта, ба муддати 10 сол, ҳамагӣ ба 3 фоизи солона пешкаш гардидаст. Ҳоли ҳозир аз ҳисоби воми мазкур ба мамлакатамон 81 ҳазор ҳисобкунаки газ оварда шудааст.

Воми дуюм ҳам ба андозаи 3,6 миллион доллари ИМА ҷудо гардида, бефоиза ба ҳисоб меравад. Ба мўҳлати 20 сол пешкаш карда мешаваду баробари ин даҳ сол имтиёзи зиёде дорад. Ва ба асбобҳои овардашудаву шинондашуда корхонаи муштараки ўзбекистониву чинии «Сувжиҳозгаз» хизмат мерасонад.

Дар айни замон корхонаи «Бошкоммунгаз» имкониятҳои дар худи ҳудуди ҷумҳурият тайёр кардаи ҳисобкунакҳои газро меҷўяд. Ба ин кор панҷ истеҳсолоти муштарак ҷалб гардидааст, ки онҳо корхонаҳои муштараки ўзбекистониву чинии «Сувжиҳозгаз», ўзбекистониву итолиёвии «Оникс», ўзбекистониву россиягии «Нем-Тоҷ», ўзбекистониву олмонии «Ташкентсеннер», ўзбекистониву австриягии «Алдемгаз» мебошанду ба зимма ўҳдадорӣ ўқабул карданд, ки дар давоми сол 330 ҳазор дона ҳисобкунак тайёр менамоянд. Ва онҳо агар аз ўҳдаи қавл бароянд, дар он сурат 990 ҳазор ҳисобкунак омода мегардад. Ва он низ талабро дар ин бобат пурра қонеъ намегардонад. Аз ин рў боз панҷ корхонаи муштарак сохмон меёбад. Сетои он якҷоя бо корхонаи фаръии «Газтехтаъминот»-и корхонаи «Бошкоммунхизмат» созмон меёбад. Ва агар тамоми ин даҳ корхонаи муштарак ба иқтидори лоиҳавӣ расонда шаванд, дар он сурат талаб ба ҳисобкунакҳои газӣ пурра қонеъ гардонда хоҳад шуд. Баробари ин вазифаи гузоштани ҳисобкунакҳо ба оби ошомиданӣ низ дар пеш истодааст, ки ниҳоят умда асту дар боби сарфа кардани оби ҳаёт нақши калоне хоҳад бозид.

Акнун саволи ҳаққонӣ ба миён омаданш муқаррар аст: ҳамин қадар маблағро сарф кардану гузоштани асбобҳои ҳисобкунии газу об чӣ гуна самараи иқтисодӣ мебахшанд?

Аз рўи ҳисобу китоби мутахассисон аҳолии ҷумҳурият дар давоми як сол 17 миллиард метри мукааб газро истеъмол мекунанд. Гузоштани асбобҳои ҳисобкунӣ имкон медиҳанд, ки ҳар сол ба ҳисоби миёна 3 миллиард метри мукааб газ сарфа гардад. Яъне он маънои ҳар сол сарфа кардани 20-25 фоиз гази арзонро дорад. Ва ин кор бо назардошти фардо, ғами насли оянда ва фикру зикри ҳаёти фаровони насли минбаъда карда мешаваду ба шиори доимии мо «Аз мо ба насли оянда Ватани озоду обод боқӣ монад» пурра мувофиқат менамояд.

Сармояҳо меафзоянд

Яке аз бахшҳои СММ бо номи ЮНКТАД (оид ба тиҷорат ва тараққиёт, дар дувоздаҳ соли охир маърўзаи солонаи худро дар бобати сармояҳои ҷаҳонӣ эълон мекунад.

Маърўзаи он барои сармоягузориҳои соли гузашта бори дигар собит менамояд, ки ба Ўзбекистон ворид шудани он торафт коҳиш меёбад.

Ин ҳолро сарпарасти бахши сармояҳои хориҷии Девони Вазирони Ўзбекистон Собир Ҳасанов шарҳ дода гуфт, ки он на танҳо бо Ўзбекистон, балки умуман сармоягузории бевоситаи хориҷа торафт кам мегардад ва ин ба он рақамҳое, ки ба сармоягузории хориҷӣ робита дорад, таъсир хоҳад кард.

Агар ба ҷадвали сармоягузориҳои бевоситаи хориҷӣ назар афканем, маълум мегардад, ки соли 1997 ба Ўзбекистон 167 млн. доллар сармоя ворид шуда бошад, соли гузашта он 71 миллионро ташкил намудааст. Барои қиёс: соли гузашта ба Қазоқистони ҳамсоя 2 млард. 760 млн. доллар ворид шудааст. Ўзбекистон дар ин рўйхат яке аз он кишварҳои камшуморе мебошад, ки таи ин даҳ соли охир ба хориҷ сармоя набаровардааст.

Дар маърўза ба компанияҳои байналмилалӣ эътибори алоҳида дода шудааст, ки он сол то сол меафзояд ва ҳоло 65 ҳазор чунин ширкат вуҷуд дорад, ки дар хориҷ 850 ҳазор шўъбаи худро дорад. Маҳз дар ин шўъбаҳо аз рўи маълумотҳо соли гузашта 54 млн. нафар бо шуғл фаро гирифта шудаанд. Ҳаҷми фурўши чунин ширкатҳо соли 1990 бо ҳаҷми фурўши содироти ҷаҳон баробар бошад, соли гузашта саҳми ширкатҳои байналмилалӣ аз 1,7 трлн. доллар ба 6,6 трлн. доллари соли гузашта расидааст, ки он сеяки содироти ҷаҳонӣ мебошад.

Т.ИКРОМОВ.

Фармон ва иҷрои он

Декларатсия—маҳаки қонунӣ будани даромадҳо

5 сентябри соли равон Президент Ислом Каримов ба фармон «Дар бораи тадбирҳои зина ба зина ҷорӣ кардани низоми декларатсиякунии даромади умумии шахсони ҷисмонӣ» имзо кард. Сардори шўъбаи Кумитаи давлатии андоз оид ба ҷорӣ кардани низоми декларатсиякунии даромади умумии шахсони ҷисмонӣ Очилбек Ғаниев ба хабарнигори ЎзА дар бораи мақсаду вазифаҳои дар ҳуҷҷати мазкур пешбинишуда нақл кард.

—Мувофиқи фармони мазкури Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон дар давраи солҳои 2002-2005 ба амал баровардани маҷмўи тадбирҳо оид ба тайёрӣ ба зина ба зина ҷорӣ кардани низоми декларатсиякунии даромади умумии шахсони ҷисмонӣ, ки ба меъёрҳои байналхалқӣ мувофиқат мекунад, мувофиқи мақсад дониста шудааст. Ба ҳамин муносибат Девони Вазирон бо ҷалб сохтани вазоратҳои дахлдор, идораҳо, ташкилотҳои ҷамъиятӣ, сохторҳои хориҷии иқтисодӣ ва корбастҳо таҳияву ва ба тартиби муқарраргардида ба Олий Маҷлис тақдим намудани лоиҳаи қонунро «Дар бораи декларатсиякунии даромади умумии солонаи шахсони ҷисмонӣ» ба назар гирифтааст. Дар қонуни мазкур кадом табақаи шаҳрвандон бояд декларатсия пур кунанд, инчунин ҳуқуқи ўҳдадориҳои шаҳрвандон ҳангоми супурдани декларатсия акси худро ёфтааст.

Ҳангоми ҷорӣ кардани низоми декларатсиякунии даромадҳо аз ҷониби мақомоти андоз пойгоҳи маълумотҳои даромади ҳар як шаҳрванд ва механизми назорати қонунӣ будани вай ҳангоми гирифтани даромадҳо бидуни вайрон кардани ҳуқуқҳои конститутсионии шаҳрвандон ва беасос дахолат кардан ба фаъолияти онҳо созмон дода мешавад. Дар натиҷа, фаъолияти тадбиргарӣ боз ҳам озодтар мегардад ва барои минбаъда тараққӣ додани ин соҳа имкониятҳои нав фароҳам меояд.

Ҷорӣ кардани низоми декларатсиякунии даромади шаҳрвандон, мувофиқи талаботи Фармон, дар мубориза бар зидди иқтисодиёти хуфиёна, муомилоти ғайриқонунии маблағҳои пулӣ, коррупсия ва ришватхўрӣ, инчунин дигар ҷиноятҳои соҳаи иқтисодӣ яке аз воситаҳои пуртаъсир ба ҳисоб меравад. Ба қонунгузорӣ тағйиротҳое, ки сахтгириву ногузирии ҷазоҳои иқтисодӣ барои нодуруст нишон додани даромадҳоро ҳангоми декларатсиякунии даромадҳои шаҳрвандон, пинҳонкунии онҳо, инчунин барои сари вақт надодани декларатсия таъмин мекунад, даровардa шудааст.

Аз рўи моҳият, низоми декларатсиякунии даромадҳои пешбаришуда аз тартиби вуҷуддоштаи андозситонӣ тафовути калон дорад. Низоми нав мувофиқи тамоюлҳои ҷамъияти шаҳрвандӣ дар асоси аз ҷониби шаҳрвандон ихтиёрӣ ба мақомоти андоз тақдим кардани маълумот дар бораи даромадҳояшон ба вуҷуд омадааст. Механизми мазкур масъулияти ҳар як шаҳрвандро дар назди ҷамъият баланд мебардорад.

Дар бораи он, ки танҳо бо сулҳу ризоият дар мамлакатамон ҳаёт осудаву пурмазмун мегардад, ҳарф задан зарурат нест. Сари вақт супурдани андозҳо дар ҳақиқат қарзи заруриест, ки бояд ҳар як шаҳрванд барои накўаҳволии мамлакат иҷро кунад. Зеро ки қисми асосии даромадҳои аз андоз гирифташуда барои тарбияи бачаҳо, сиҳҳатии аҳолӣ, мудофиаи мамлакат харҷ мешавад.

Барои ба роҳ мондани таъминоти ахборотии мақомоти андоз ва Фармон пешбинӣ шудааст, ки то 1 июли соли 2003 дар назди Кумитаи давлатии андози Ҷумҳурияти Ўзбекистон маркази коркарди декларатсияҳо дар бораи даромадҳое, ки аз ҷониби шахсони ҷисмонӣ тақдим шудааст, созмон дода шавад.

Бартарии пойгоҳи мазкур оид ба коркарди мутамарказонидашудаи маълумотҳо аз он иборат аст, ки имконияти аз нав санҷида дидани дуруст будани маълумотҳо фароҳам оварда мешавад. Буҷаи маълумотҳои ҷудогона барои ҳар як шаҳрванд созмон дода мешавад, маълумотҳо бошад, бевосита аз муассисаву ташкилотҳо гирифта мешавад. Ҳамин тариқ, сохтакории ҳуҷҷатҳо, додани маълумотҳои нодуруст барин кирдорҳои ғайриқонунӣ барҳам дода мешавад.

Ин пойгоҳи маълумотҳо на танҳо барои таъмини қонунӣ будани гирифтани маълумотҳо дар бораи даромадҳои шаҳрвандон, балки барои ба кор бурдани адолати иҷтимоӣ дар имтиёзҳое, ки ба шаҳрвандон дода шудааст, истифода бурда мешавад. Пўшида нест, ки баъзе одамон дар корхонаҳои хусусӣ дафтарчаҳои меҳнатии қалбакӣ «расмӣ гардонда», дар асоси маълумотҳои қалбакӣ нафақа ё ки музди меҳнати зиёд мегиранд, ҳолатҳои аз маҳаллаҳо гирифтани ёрии моддӣ ҷой доранд, дар байни аҳолӣ ин боиси маломати ҳаққонӣ мегардад. Баробари ҷорӣ кардани низоми декларатсиякунии даромадҳо пеши роҳи ин гуна ҳолатҳои манфӣ гирифта мешавад.

Акнун декларатсия ба сифати механизми устувори батартибандозии муомилоти қонунии тамоми маблағҳо хизмат мекунад. Ба иқтисодиёти хуфиёна гузаштани пули нақд барҳам зада мешавад, қурби пули миллиамон баланд мегардад.

Н.Абдураҳимова,
мухбири ЎзА.

«Эл-Эрк-Нур»

Заводи истеҳсоли равғани «Эл-Эрк-Нур»-ро дар ноҳияи Дўстлик меваи истиқлолият номидан мумкин аст. Чунки дар давраи шўроҳо ҳатто соҳиби завод Суннат Эргашев тасаввур карда наметавонист, ки шаҳрванди оддӣ соҳиби чунин корхонаи калон мегардад. Вале ба тўфайли истиқлолият дар мамлакатамон ин гуна корхонаҳои зиёд созмон дода мешавад ва ин ҳеҷ касро ба тааҷҷуб намеандозад.

Давлатамон тадбиргаронро ҳаматарафа ҷонибдорӣ, ҳуқуқи инсонро ба моликият ҳимоя мекунад, ба тўфайли ин ҳазорҳо одамон нерўи тадбикории худро зоҳир карда тавонистанд. Мутахассиси соҳаи хоҷагии халқ, номзади илмҳои иқтисодӣ С. Эргашев аз зумраи онҳост.

Албатта, сохтани заводи «Эл-Эрк-Нур» ва ба роҳ мондани истеҳсолот ба тадбиркор ба осонӣ муяссар нашуд. Вале дар ин ҷо сухан на дар бораи он ки вай бо суботкориву ҷидду ҷаҳд мушкилиҳои сари роҳашро чи хел паси сар кард, балки дар он хусус ки корхонааш ба деҳқонон чӣ хел нафъ мебахшад, меравад. Агар ин корхона набошад, деҳқонони ноҳияҳои Дўстлик, Мирзочўл, Арнасой , ки дар чўли Ҷиззах воқеъ гардиданд, барои хариди равған, кунҷора ва шулха, роҳи дурро тай карда ба корхонаҳои пахтатозакунии Ҷиззах, Гулистон ва Янгийл мерафтанд.

Се сол пеш тадбиркор барои сохтмони завод аз Бонки рушди Осиё ба миқдори 660 ҳазор доллари ИМА вом гирифт ва дар айни замон дар ин ҷо истеҳсолот суръати баланд дорад. Агар соли гузашта дар корхона 700 тонна равғани соф истеҳсол карда бошанд, имсол то давраи гузашта ин нишондиҳанда фатҳ шуд, ки аз баланд шудани нерўи истеҳсолии вай дарак медиҳад. Агар ба ин зиёда аз 4 ҳазор тонна кунҷора, қариб 5 ҳазор тонна шулха дар ин ҷо истеҳсолшуда ҳамроҳ кунем, тасаввур кардан душвор нест, ки чи қадар тухмии пунбадона бидуни талафот дар корхона аз нав кор карда, ба соҳибонашу аҳолии вилояти ҳамсоя расонда дода мешавад.

Бешубҳа, соҳиби корхона, дар навбати аввал, аз рўи манфиатҳои шахсӣ амал мекунад. Вале бо сифати олим-иқтисодчӣ С.Эргашев боз як қонуни муҳими ҳаётро ба назар мегирад: чӣ қадар одам барои манфиати хеш поквиҷдонона меҳнат кунад, барои ҷамъият ҳам ҳамон қадар нафъ меорад. Дар ин ҷо ҳам ҳамин хел аст. Дар бораи чи қадар ба одамон нафъ овардани корхона фикр карда, хоҳу ноҳоҳ ба зарурати боз ҳам дар деҳот васеъ ба роҳ мондани корхонаҳои саноати, ки дар ин бора Президент Ислом Каримов бесабаб якчанд маротиба таъкид кардааст, боварӣ ҳосил мекунед.«Он муносибатҳои ҷамъиятие, ки шуури инсон, ҳаёти вайро ташаккул медиҳад, қатъӣ тағйир меёбад. Рўз аз рўз мавқеву таъсири мулкдорон, тадбиргарон, соҳибони тадбиргарии хурду миёна меафзояд» Ин суханони дар иҷлосияи нуҳуми Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистон даъвати дуюм ба забон овардаи сарвари давлатамон маҳз дар мисоли ҳамин корхона исбот мегардад.

Тадбиргари деҳотӣ аз ҳисоби маблағи сарфагардида роҳҳои баланд бардоштани манфиатдории моддии кормандон, беҳдошти шароити меҳнату истироҳат ва баробари ин, васеъ гардондани доираи фаъолиятро меҷўяд. Ҳоло дар ин ҷо истеҳсоли собун, алиф ва дигар маҳсулот ба роҳ монда мешавад. Дарояндаи наздик вай сехи замонавии равғанқадоққуниро кушоданист.

Т.БЕКНАЗАРОВ. (ЎзА).

Қонуни Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Дар хусуси даровардани тағйироту иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурияти Ўзбекистон «Дар бораи реклама»

Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистон қарор мекунад:

Ба Қонуни Ҷумҳурияти Ўзбекистон аз 25 декабри соли 1998 «Дар бораи реклама» (Ахборотномаи Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистон, соли 1999, рақами 1, моддаи 14) тағйироту иловаҳои зерин дохил карда шаванд:

1) дар моддаи 4;

сархатти дуюм дар таҳрири зайл баён карда шавад:

«реклама—иттилооти махсус, ки мувофиқи қонунгузорӣ дар шакли дилхоҳ, бо кўмаки воситаи дилхоҳ дар хусуси шахси ҳуқуқиву ҷисмонӣ, маҳсулот, аз он ҷумла нишони молӣ, нишони хизматрасонӣ ва технологияи он, ба мақсади ба даст овардани даромади (фоидаи) бевосита ва билвосита паҳн карда мешавад;

сархатти даҳум бо мазмуни зайл пурра гардонда шавад:

«аксулреклама—рад кардани рекламаи беэътимод (беинсофона, бардурўғ) аст, ки ба мақсади барҳам задани оқибатҳои он ва ё оқибатҳои аз он сарзананда паҳн карда мешавад»;

2) **дар қисми сеюми моддаи 13** суханони «мақомоти давлатии ваколатдор» бо суханони «Кумитаи давлатии Ҷумҳурияти Ўзбекистон оид ба аз инҳисорот баровардан ва рушди рақобат ва мақомоти ҳудудии он (минбаъд мақомоти ваколатдори давлатӣ номида мешавад) иваз карда шавад;

3) **моддаи 17** бо қисмҳои панҷум ва шашуми мазмунаш зайл пурра гардонда шаванд:

«Нисбати садои барномаҳои телевизион баланд кардани овози рекламаҳо манъ карда мешавад.

Ҳангоми намоиши барномаҳои телевизионро истифода бурдани сатрҳои ҳаракаткунанда ба мақсади реклама, ба ғайр аз дар айёми намоиш додани худи реклама манъ карда мешавад»;

қисмҳои панҷум ва шашум мутобиқан қисмҳои ҳафтум ва ҳаштум ҳисобида шаванд;

4) **дар моддаи 20**:

қисми аввал дар таҳрири зайл баён гардад:

Аз ҷумлаи рекламаи беруна рекламае мансуб аст, ки дар конструксияҳои ҷудогонаи махсус, шитҳо, экранҳо, биноҳо, иншоотҳо, қад-қади роҳҳо ва сутунҳои воситаҳои рўшанкунии роҳҳо ва ғайра ҷойгир карда мешаванд»;

аз **қисми чорум** суханони «ва нишондиҳанда» соқит карда шавад;

қисми шашум дар таҳрири зайл баён карда шавад:

«Ҷойгир сохтани рекламаи беруна дар обектҳои мероси фарҳангӣ, дар нишонҳои роҳ ва светофорҳо, дар такягоҳҳо ва ё дигар воситаи ёрирасоне, ки барои танзими ҳаракат дар роҳ таъин гардидаанд, ҳамчунин баробари маҳв кардани кабудизорҳо ва халалдор кардани ҷузъҳои ободгардонии ҳудуди дахлдор манъ карда мешавад«;

5) **моддаи 23** дар таҳрири зайл баён карда шавад:

«Моддаи 23. Рекламаи тамоку, маҳсулоти тамоку ва нўшокиҳои спиртдор

Рекламаи тамоку, маҳсулоти тамоку ва нўшокиҳои спиртдор бояд ҳамроҳи огоҳӣ сохтан дар бораи зарари тамокукашӣ ва истеъмоли нўшокиҳои спиртдор бурда шавад. Ба ин огоҳӣ бояд камаш 5 фоизи майдони тамоми рекламаи тамоку, маҳсулоти тамоку ва нўшокиҳои спиртдор ва камаш 5 секунди вақти эфирии ролики реклама ҳангоми рекламаи нўшокиҳои спиртдор дар телефизион ва радио ҷудо карда шаванд.

Рекламаи тамоку, маҳсулоти тамоку ва нўшокиҳои спиртдор набояд раванди сигоркашӣ ва истеъмоли нўшокиҳои спиртдорро фаро гиранд, таассуротро дар ин бобат ба вуҷуд наоваранд, ки раванди мазкур барои ҳосил шудани комёбиҳои иҷтимоӣ ва варзишӣ ва ё беҳдошти вазъи ҷисмонӣ ва рўҳияти истеъмолгар аҳамияти муҳим доранд.

Рекламаи нўшокиҳои спиртдор наметавонад камаш панҷсад метр аз ҳудуди муассисаҳои тиббӣ, варзишӣ, томактабӣ, ҳамчунин муассисаҳои маълумоти миёнаи махсус, касбу ҳунар ва олӣ наздик ҷойгир карда шаванд.

Инҳо манъ карда мешаванд:

рекламаи нўшокиҳои спиртдори аз 28 дараҷа баланд;

рекламаи нўшокиҳои спиртдори аз 28 дараҷа баланд тавассути телевизион ва радио аз соати 7-и субҳ то соати 22-и бегоҳӣ;

беподош паҳн кардани намунаҳои тамоку, маҳсулоти тамоку ва нўшокиҳои спиртдор ба мақсади реклама дар байни шахсоне, ки ба синну соли балоғатӣ нарасидаанд;

васоятгарии тадбирҳое, ки бевосита ба болиғон таъин гардидаасту ҳини он номгузорӣ, нишони молӣ ва ё тарҳи тамоку, маҳсулоти тамоку ва ё нўшокиҳои спиртдор истифода бурда мешаванд;

паҳн кардан, аз он ҷумла фурўши молҳо (футболкаҳо, каллапўшҳо, бозичаҳо ва ғайра) дар байни ноболиғон баробари истифодабарии номгузорӣ, нишони молии тамоку, маҳсулоти тамоку ва нўшокиҳои спиртдор;

рекламаи тамоку, маҳсулоти тамоку ва нўшокиҳои спиртдор дар нашрияи чопие, ки барои ноболиғон таъин гардидаанд;

рекламаи нўшокиҳои спиртдор дар саҳифаҳои якуму охири рўзномаҳо, муқоваи маҷаллаҳо ва дигар нашрияҳои даврӣ, ҳамчунин дар саҳифаҳои он нашрияҳое, ки барномаҳои телевизиону радио чоп мегарданд;

рекламаи тамоку ва маҳсулоти тамоку дар воситаҳои ахбори оммавӣ, муассисаҳои тиббӣ, варзишӣ, томактабӣ, таълим, воситаҳои нақлиётӣ (ба ғайр аз воситаҳои нақлиётии махсусонидашуда оид ба кашондани тамоку ва маҳсулоти тамоку), аз он ҷумла салонҳои воситаҳои нақлиётии мусофиркашонӣ истифодаи умум, ҳамчунин тавассути рекламаи беруна»;

6) **дар моддаи 27**:

дар қисми якум суханони «мақомоти давлатие, ки ба зиммаи он назорат аз болои риоя кардани қонунгузорӣ дар бораи реклама гузошта шудааст ва онҳо муайян кардаанд» бо суханони «мақомоти ваколатдори давлатӣ, мувофиқи муқарраркардаашон» иваз карда шавад.

дар қисми дуюм суханони «мақомоти зиддиинҳисороти давлатӣ» бо суханони «мақомоти ваколатдори давлатӣ» иваз карда шавад.

дар қисми чорум суханони «мақомоти давлатии зиддиинҳисорот ва дигар мақомоте, ки назорати давлатиро аз болои риояи қонунгузорӣ дар бораи реклама амалӣ мегардонанд» бо суханони «мақомоти ваколатдори давлатӣ» иваз карда шавад.

7) **дар қисми дуюми моддаи 29**:

дар сархатти якум суханони «мақомоти давлатии зиддиинҳисорот» бо суханони «мақомоти ваколатдори давлатӣ «иваз карда шавад»;

дар сархатти дуюм суханони «беруна» соқит карда шавад;

дар сархатти сеюм суханони «мақомоти давлатие, ки дар моддаи 27 Қонуни мазкур номбар гардидаанд» бо суханони «мақомоти ваколатдори давлатӣ» иваз карда шавад.

Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон
И.КАРИМОВ.

шаҳри Тошканд, 30 августи соли 2002.

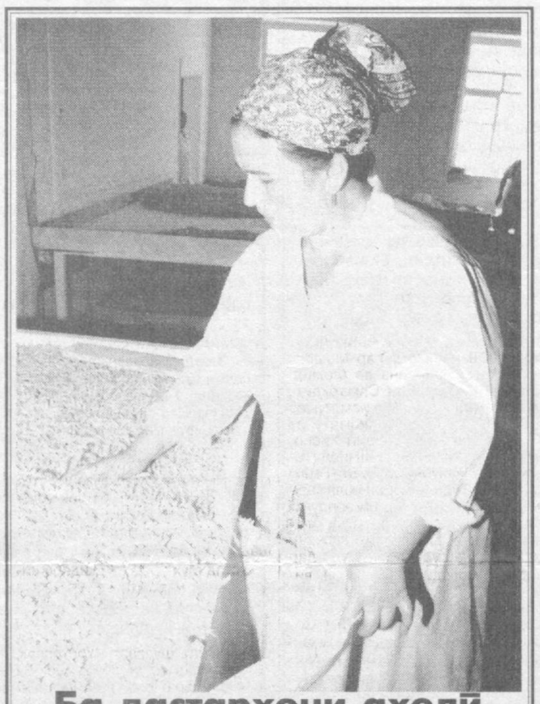

Ба дастархони аҳолӣ

Хизмат ба халқ ин вазифаи фахрӣ мебошад. Инро кормандони Ҷамъияти саҳҳомии тарзи кушоди «Матлубот улгуржичакана савдо»-и ноҳияи Уйчии вилояти Намангон хуб ҳис намуда дар бобати расондани хизмати намунавӣ ба аҳолӣ ва беҳдошти сифати он тадбирҳои зиёдеро андешида, ҷомаи амал мепушонанд.

Дар ҷамъияти мазкур ба тайёр кардани маҳсулоти худии хушсифат низ диққату эътибор калон аст. Талаб ба нон, панҷ намуд маҳсулоти макаронӣ, қаннодӣ ва консерви ҷамъият пайваста баланд мегардад. Чунки саравал хушсифат асту баъдан арзон. Ин аст, ки шумораи харидорон аз берун аз ҳудуди ноҳия ҳам меафзоянд.

Сехи тайёркунии хамираи помидори ҷамъият ҳам хаҷми истеҳсоли маҳсулотро вусъат дода, аз паи хушсифат гардондани он мебошад. Азбаски бо муҷовирон—маҳсулоттайёркунандагон алоқаи мустаҳкам ба роҳ монда шудааст, аҳли сех дар давоми сол бетаваққуф маҳсулот тайёр мекунанд.

Дар сурат: коргари Ҷамъияти саҳҳомии «Матлуботсавдо»-и ноҳияи Уйчи **Муборак Акрамова**.

Аксбардор: Шўҳрат ОЛИМОВ (ЎзА).

Навгониҳои Тоҷикистон

Аз байн бардошта шуданд

Тамоми ситодҳои гумрукие, ки бар хилофи қоидаҳои Созишномаи байниҳукуматӣ дар ноҳияҳои сарҳадии байни ноҳияҳои Исфараи Ҷумҳурияти Тоҷикистон ва вилояти Боткенти Ҷумҳурияти Қирғизистон кушода шуда буданд, аз ҳар ду тараф ҳам пурра аз байн бардошта шуданд. Чуноне ки раиси шаҳри Исфара Мирзошариф Исомиддинов хабар дод, 17 сентябри соли ҷорӣ дар шаҳри Исфара воҳўрии расмии намояндагони вилоятҳои Суғду Боткент ба амал омад. Вай дар вазъияти дўстона гузашта, ҷонибҳо ба чунин хулоса омаданд, ки тамоми ситодҳои гумрукие, ки созишномаи байниҳукуматӣ пешбинӣ накардаанд, аз қабили Лаккон, Якка-уруғ, Тангии Сурх, Оқсой, Бедак бояд аз ҳар ду тараф аз байне бардошта шаванд. Ба фикри М.Исомиддинов ин иқдом ба таҳкими дўстӣ ва рушди муносибатҳои ба ҳамдигар муфиди ду давлати ҳамсоя мусоидат мекунад.

Консепсияи миллии Тоҷикистон

Дар маҷмўи «Коҳи ваҳдат»-и пойтахти Тоҷикистон мизи мудаввар бахшида ба муҳокимаи лоиҳаи сиёсати миллии Ҷумҳурияти Тоҷикистон ба амал омад. Вай бо ташаббуси дастгоҳи иҷроияи Президенти Тоҷикистон ва ҷонибдории молиявии намояндагони Утоқи Швейтсарии ҳамкорӣ бо Тоҷикистон гузаронда шуда, дар баҳсу мунозира сарварони як қатор вазорату идораҳои ҷумҳурият, ҳизбҳои сиёсӣ ва ҷомеаҳои миллӣ, ташкилотҳои байналхалқӣ, миссияи дипломатӣ иштирок намуданд.

Мушовири давлатии Президенти Ҷумҳурияти Тоҷикистон Иброҳим Усмонов мулоқотро ифтитоҳ бахшида, аз он ҷумла нақл намуд, ки дар Тоҷикистон роҳбарияти он чӣ гуна сиёсатро нисбати халқи сермиллати Тоҷикистон ба рўи об мебарорад.

Имрўзҳо, зикр намуд вай, намояндагони ин миллатҳо шаҳрвандони Ҷумҳурияти Тоҷикистон буда, тамоми ҳуқуқҳо ва озодиҳои давлатамонро истифода мебаранд. Иброҳим Усмонов зикр намуд, ки намояндаи халқияти дилхоҳ дар Тоҷикистон имконияти бо забони модарӣ ҳарф заданро дорад. Онҳо анъанаи миллии худро рушду таҳким мебахшанд. Ва ба ин Конститусияи мамлакат кафолат додааст.

Иштирокдорони машварат лоиҳаи консепсияи сиёсати миллии Тоҷикистонро мавриди муҳокима қарор доданд, ки мутахассисони маркази тадқиқотҳои стратегии назди Президенти Ҷумҳурияти Тоҷикистон таҳия намудаанд. Онҳо зикр намуданд, ки ҳуҷҷати мазкур бо назардошти конвенсияву мувофиқатномаи байналхалқӣ оид ба ин масъала таҳия гардидааст, ки онҳоро Тоҷикистон ратификатсия намудааст.

Иштирокдорони мизи мудаввар фикру мулоҳизаҳои худро оид ба аз нав таҳия кардани лоиҳаи ҳуҷҷат баён сохтанд.

Эҳёи ҷангал

Рўзи коркунони хоҷагии ҷангалро ҷангалбонони ноҳияи Панҷакент ғайриоддӣ пешвоз гирифтанд. Маҷлиси мутантан бахшида ба ин сана дар маркази яке аз ҷангалзорҳо ба амал омад, ки ҷангалбонони 70-сола Ҳамза Шукуров дар 150 гектар бунёд намудааст.

«Ман ин ҷангалзорро бо шаш нафар фарзандам дар бадали шаш моҳ барқарор кардем ва орзу доштем, ки онро ба сифати тўҳфа ба сокинон дар рўзи иди касбиамон пешкаш кунем. Алҳол дар ин ҷангалзори доманадор, ки дарозиаш 1,5 километр мебошад, ҳазорҳо бех дарахтони мевадору манзаравӣ, гулбуттаҳо парвариш меёбанд, ки баъзеашон ҳосил додаанд, — гуфт Ҳ.Шукуров.

Аз рўи суханони раиси хоҷагиҳои ҷангали ноҳия Мустафоқул Султонов маълум мегардад, ки «онҳо махсус қарор додаанд, ки иди касбиашонро дар ҷангалзори Ҳамза Шукуров гузаронанд ва таҷрибаи ўро бо дигарон ба ҳам бинанд.

—Умуман ҷангалпарварони ноҳиямон то ҳол 800 гектар ҷангалзорро аз нав барқарор карда, ба 10 гектар ниҳоли дарахтон, ба 80 гектар гулбуттаҳо шинонда, дар 30 гектар тухми ҳар гуна рустаниҳоро пошиданд ва он барои софу беғубор гаштани ҳаво ва муҳити атроф таъсири мусбӣ мерасонад,—мегўяд М.Султонов.

Узви ассамблея

Тоҷикистон узви Ассамблеяи китобхонаҳои Авроосиё гардид.

Дар ин бобат қарори дахлдор дар Минск дар маҷлиси Ассамблея қабул гардид, ки китобхонаҳои калони мамлакатҳои Аврупову Осиёро муттаҳид сохтаст. Ба ҷуз Тоҷикистон узви Ассамблеяи китобюхонаҳои Аврупову Осиё Қирғизистон, Қазоқистон ва Тотористон гардиданд.

«Туркистон-прес»—«Вароруд».

Пайванд

...Чӣ ҳоҷат гулшани Кашмир, сайри Истаравшан кун...

Ёде аз таърих ва ҷашни 2500-солагии Истаравшани бостонӣ

Даҳаи аввали моҳи сентябрро соли ёздаҳумин аст, ки халқҳои тоҷику ӯзбек бо шӯру шааб, хушиҳои беҳамто мутантан истиқбол мегиранд. Дӯстон ба меҳмонӣ меоянд, аз дуру наздик номаҳои шодбошию табрикот унвонии сарони ин давлатҳо моломоли орзуҳои нек ба гӯшҳо мерасанд.

Оре, даҳаи аввали сентябр барои мо рӯзҳои муборак анд. Чунки 1 сентябр—рӯзи Истиқлолияти Ӯзбекистон ва 9 сентябр—рӯзи Истиқлолияти Тоҷикистони бародарӣ аст. Дар баробари ҳамин 2500-солагии яке аз шаҳрҳои қадимаи машриқзамин—Истаравшан, ки то ба қарибӣ (соли 2001) номаш Ӯротеппа буд, ҷашн гирифта шуд. Дар Душанбе баргузор шудани симпозиуми Умумиҷаҳонии форсигӯён ва тоҷикони ҷаҳон, ширкати ин меҳмонони азиммушшаън дар ҷашнвораи Истаравшан, ки ба рӯзи 10 сентябр иттифоқ афтод, ҷашнҳои тоҷиконро шукӯҳи хосса бахшид.

Корманди собиқадори рӯзнома, муҳаррири шӯъбаи «Овози тоҷик» Маъруф Отахонзода, ки бахшида ба ин санаи таърихӣ мақолаҳои пурарзиш: «Абӯбакри Шиблӣ ва Кайковус». «Овози тоҷик» №53,аз 13 июли соли 2002 ва «Ӯротеппа дар «Бобурнома»-ро (27.07.02) ба табъ расонида муштариён ва ҳаводорони «Овози тоҷик»-ро аз ин ҷашни шукӯҳманд бохабар намуд ва ба эшон хушнудӣ ато кард, дар тантанаҳои рӯзҳои иди шаҳр, он ҷо буд.

Инак, тӯшаи раҳоварди ӯ ба шумо—хонандагони гиромӣ чун сафарномаи таърихӣ пешкаш мешавад.

(Аз идора).

Назаре ба масири таърих

Истаравшан бо Президенти АИ ҷумҳурӣ Ҷовид Мирсаидов, академикҳо С.Неъматуллоев, П.Бобоҷонов, Д.Поҷоҷонов, Р.Маъруфов, Р.Амонов, Ҳ.Саидмуродов, Х.Отахонова, садҳо адибону шоиронаш фахр дорад. Академики АИ Тоҷикистон—Аҳрор Мухторов барҳақ аз меҳмонони ифтихорӣ дар ин шаҳр буданд. Ман ба дидани он кас рафта, тибқи хоҳиши сармуҳаррири рӯзномаҳои «Заҳматкаш» ва «Карвони умед»—Сайфулло Маҳкамов ба устод як нусхаи «Овози тоҷик»-ро ки дар он «Абӯбакри Шиблӣ ва Кайковус» ба табъ расида буд, инъом доштам. Чунки устод аз аввалин тадқиқотчиёни Шиблӣ мебошанд. Устод дар Тошканд ҳам мавҷуд будани «Маҳаллаи Шиблӣ»-ро шунида, хушнуд шуданд. Вақте ман гуфтам, ки дар ҷои осоишгоҳи кунунии «Семашко» солҳои бистӯм «Мазори Шиблӣ» будааст у инро тошкентиёни кӯҳансол дар ёд доранд, устод дар ҳайрат афтоданд. (Шояд ин зиёратгоҳ—қадамҷои Шиблӣ буда бошад?) Чун ҳарф аз боби номи шаҳри Истаравшани имрӯза ва бостонӣ ва Ӯротеппаи дирӯза рафт, устод аз китоби тозанашри худ: «Курушкада,Истравшан, Ӯротеппа» сатрҳои зайлро нишон доданд: «Дар таърихи халқҳои Осиёи Миёна шаҳре вуҷуд надорад, ки дар тӯли асрҳо бо номҳои гуногун маъруф гашта, се бор номаш иваз шуда, ҳар кадом аз ин номҳо мавзӯи баҳси олимон қарор гирифта бошад». Дар асарҳои маъруфи таърихӣ, аз ҷумла, дар навиштаҳои Квинт Курский Руф Курушкада чун шаҳри мутараққӣ тазаккур ёфтааст. Ҳамчунин номи Кирэсхата, Кирополи дар адабиётҳо бисёр дучор меоянд. Ин шаҳрро, олимон дар Ӯротеппаи баъдӣ дидаанд. Бунёдгузори ин шаҳри антиқиро ба номи Куруши Кабир алоқаманд донистаанд. Ба ин Б.Ғафуров, Н.Неъматов низ шаҳодат додаанд. Бунёду таъсиси Кирополь, ё Курушкадаро дигарон низ подшоҳи ҳахоманишӣ—Куруши Кабир гуфтаанд. Дар ҳар се намуди номи ин шаҳр решаи онро «Кир» ташкил медиҳад, ки аз номи Куруш гувоҳ аст. Масалан, Кир—номи Кӯруш ва полис, ба юнонӣ—«шаҳр» гуфтан аст. Ҳамчунон «када» низ ба маънии «шаҳр» меояд:

Бадин бенишон роғу кӯҳи баланд,
Када сохтанд аз ниҳеби газанд.

(Аз «Шоҳнома»)

Ба русӣ низ Великий Кир навиштаанд.

Курушкада кадом сол бунёд шуд?

Дар бобати бунёди ин шаҳр дар таърихи халқи тоҷик ва дигар манбаъҳо омадааст, ки Курушкада дар асри Y1 пеш аз милод таъсис ёфт. Куруши Кабир низ дар ҳамин солу замон зист ва кишваркушоӣ намуд, ин маълум.

Куруши Кабир (558-530) баъди забти Мидия, яъне истиллои Модҳо, ба Осиёи Сағир лашкар мекашад. Сипас, ба навоҳии шарқӣ рӯ овард. Дар ин самт, ӯ аз тарафи шимол то рӯди Сайҳун пеш рафт ва ба қавли олими машҳури эронӣ—Муҳаммад Ҷаводи Машкур: «Шаҳре ба номи худ бино кард». Сипас, вай аз тарафи машриқ ва ҷануб то рӯди Синд тохт ва аёлати Порат (Хуросон), Заранг (Систон), Хоразм, Бохтар, Синд ва дигар вилоятҳоро заминаи давлати худ сохт. Шаҳре, ки Кӯруши Кабир «ба номи худ бино намуд» ва он барои ишғоли дигар манотиқ барояш мусоидат дошт,—ин Истаравшан будааст, ки соли таъсисаш ба соли 546 ё 545 то милод рост меояд. Аз ин бармеояд, ки таърихи ин шаҳр 2555 сол дорад.

Муаррихони Эрон овардаанд, ки: «Дорюши (Дорои) Бузург дар катибаи Кӯҳи Бесутун гӯяд: Ҳашт тан пеш аз ман шоҳ буданд. Ман нуҳум аз дудмони Ҳахоманишӣ ҳастам. Ҳеродот бошад, шаҷараи шоҳони Ҳахоманиширо то Дорюш ин зайл овардааст: 1. Ҷояши Пеш. 2. Камбуҷияи аввал. 3. Куруши Аввал. 4. Ҷояши Пеши II. 5. Куруши дуюм. 6. Камбуҷияи II. 7. Куруши Сейюм (Бузург). 8. Камбуҷияи III.

Дорюш дар Кӯҳи Бесутун чун шоҳи нӯҳуми Ҳахоманишиҳо ва инчунин Куруши Бузург чун дудмони ин сулола мазкуранд. Яъне, Курушкада ё Кирополро Куруши Сеюм, ки лақаби Кабир ё Бузургро гирифта буд, бунёд кардааст. Олими эронӣ Муҳаммад Ҷаводи Машкур навиштааст, ки «номи Куруши Бузург дар порсии бостон Куру ё Куруш, ба забони эламӣ-Курош, ба забони бобулӣ-Курш, дар Таврот-Куруш, ба юнонӣ-Курс ва ба румӣ-Сириус-Сирус омадааст»...

Аз ҳафриёти дар Нуртеппа гузаронидашуда академик Н.Неъматов исбот намуд, ки ин шаҳри бостонӣ ду ҳазору ҳафтсад сол дорад.Нуртеппа дар поёнтари шаҳри Истаравшан дар Хватаг (Хавотоғи феълӣ, ки фароғатгоҳ дорад), ҷойгир буда, сабаби чун шаҳр аз байн рафтани онро хушкидани оби наҳри ба он ҷоришаванда тавзеҳ медиҳанд...

Дар ҷои имрӯзаи Истаравшан ҷойгир будани Курушкадаи бостониро мавқеи ҷуғрофӣ ва худи мавҷудияти қалъаи Муғ баралло собит менамояд.

Истаравшани бостонӣ ва имрӯзаро сои калоне ба ду тақсим мекунад. Ҳар ду тарафи он аз баландӣ иборат, ки дар он хонаҳои мардум: гузару маҳаллаҳо ҷой гирифтаанд.Як тарафи онро Теппаи Тал меноманду дигарашро—Муғтеппа. Дар Муғтеппа боқимондаҳои Қалъаи қадимаро одамон ҳанӯз дар ёд доранд. Археологҳо аз ин ҷо хеле далелҳои нодири таърихӣ ёфта буданд. Нақши он дар хотири мардум, акси он дар осорхонаҳо боқист. Мегӯянд, ки баъди Инқилоби октябр чанд соли дигар дарвозаи Қалъаи Муғ, қисман деворҳои атрофи он барҷо буд. Ҳамин, ки муборизаи беамони ғоя сар заду дар «боло» ашхоси калтафаҳму камсаводи ба истилло, батракзодаҳо, қарор гирифтанд, дар баробари сӯзондани китобҳои «зарарноки динӣ» ва дигар «боқимондаҳои бой—феодалӣ», бадарға намудани одамони соҳибилму соҳибфазл ва ғасб намудани ҷою моли эшон, инчунин даст ба ғиштҳои девори ин қалъаи таърихӣ—Муғтеппа заданд. Ва аз хиштҳои кошинкории он дар шаҳр маҳбас сохтанд, ки ин баъди Искандару аъроб ва Чингиз бори дигар вайрон шудани Муғтеппа буд...

Курушкада дар замони Искандар

Курушкада пеш аз омадани лашкари Искандари Мақдунӣ як шаҳри азиме буд, дорои маданияти баланд, одамони ватандӯсту меҳнатқарин ва ҷасур. Барои муҳофизати сокинони шаҳр аз таҳоҷуми аҷнабиёни ғоратгар ҳамеша омода буданд. Шаҳр ҳафт дарвоза дошт. Қалъаи шаҳр деворҳои баланду мустаҳкам дошт. Таърихнигорони он замон (юнонӣ ва румӣ) навиштаанд, ки аз байни шаҳри Курушкада дарё ҷорӣ мешуд. Аммо, аҳолӣ аз оби нӯшиданӣ танқисӣ мекашид. Арриан навиштаст, ки аз ин дарёча оби борон ҷорӣ мешуд. Ҳангоми ҳамлаи Искандар он сой бе об, хушк буд. (Бинобар ҳамин метавон гуфт, ки шаҳр то солҳои сохта шудани обанбори Каттасой тавре буд, ки дар замони пеш аз мелод тасвираш кардаанд). Ба сарлашкари ёнонӣ муяссар шудааст, ки аз сои беоб мондаи шаҳр дохили шаҳр шавад. Аз самти поёни шаҳр дар болои сой Дарвозаи Поён ва дар дигар тараф—Дарвозаи Боло (ҳанӯз ба ҳамин ном дар ин шаҳр гузаре ҳаст) буд. Атрофи он девори баланд, дар дохили шаҳр боз қалъадеворҳо буданд. Искандар дар соли 329 то мелод ба ин шаҳр ҳамла кард. Чун муқовимати шадид дид, ҳимоятгарони шаҳрро, ки дар дохили қалъаи Муғ буданд, беоб мононд, онҳоро фиреб дода, дохили қалъа мешавад, баъд, дарвозаҳои Қалъаро мекушояду лашкараш вориди он мегардад. Навиштаанд, ки юнониён бо аслиҳаи қалъашиканни хеш низ натавонистаанд, девори қалъаи шаҳрро рахна кунанд. Қалъаи шаҳр—Муғтеппа, тавре зикр намудем, дар ҷои баландӣ сохта шудааст. Он ҷои қароргоҳи афшинҳо, ҳокимони шаҳр ва сипоҳиён буда бошад ҳам, аз барои наҷоти мардум он вақт дар ин қалъа 18 ҳазор кас паноҳ ёфта, дар муқобили лашкари Искандар муқобилият нишон медиҳад. Искандар аз 18 ҳазор мудофиагарони Қалъа 8 ҳазор касро ба қатл мерасонад. Тибқи маълумоти Арриан: «танҳо набудани об мудофиагарони ин шаҳрро ба таслимшавӣ водор сохтааст»...

Баъд аз забт шудан низ, Курушкада ба Искандар ва лашкари вай тан надод. Барболо, дар якҷоягӣ бо ҳафт шаҳри Истаравшан, аҳолии Курушкада дар шӯриши зидди лашкари Искандар, ки суғдиён ва бохтариён шурӯъ намуда буданд, фаъолона иштирок менамояд. Ҳамин сабаб шуд, ки Искандар аҳдшиканӣ кард. Ва даст ба харобу абгор намудани шаҳре намуд, ки қавл дода буд ба хотири таъсисгараш Куруши Кабир онро вайрон намекунад. Ҳамин тариқ, Кирополь ба харобазор табдил меёбад. Ва имрӯз, баъди гузашти чанд ҳазорсола тадқиқотгарон ҷои шаҳру номи қаҳрамонони вайро меҷӯянду мекобанд. Яке—Кирополро Куркат гӯяд, дигар—Нуртеппаро он номид...

Ба ҳар сурат ҷои шаҳр аниқ собит шудааст. Он ҳам собит шуда, ки аҳолии ин шаҳр аз қадими қадим боз бо ҳунари худ, санъати истихроҷи оҳану сурб мису нуқра, тиллову лоҷувард, мармару намак, парвариши кирмаку истеҳсоли шоҳӣ ва дигар намудҳои матоъҳои пашмӣ шӯҳрати беандоза дошт. Ярокӯ аслиҳаи дар ин ҷо истеҳсолмешударо то Чину Ҳинд мебурданд. Бешак, ин яке аз сабабҳои ба Истаравшан чашм ало намудани аҷнабиён мегардид. Мавҷуд будани гузарҳое ба номи читгар, кордгар, сӯзангарон, кемухтгарон, шонатарошон, аллофон, дегрезон, оҳангарон...ва ба ин касбу ҳунар то ба ин рӯз муваффақона идома додани сокинони ин сарзамин шоҳиди даъвои мост. Инак, Истаравшанро аз мадди назарҳо дур накарда ба асбоби пайдоиши Ӯротеппа ва мазмуни ин ном мутаваҷҷеҳ мегардем.

Истаравшан—қисмате аз мулки Суғд

Муаррихи (а.Х) ҷуғрофидон ва сайёҳи араб Ибни Ҳавқал дар китоби худ «Сират ул-арз» навишта буд: «Усрушана ҳамчун Суғд номи иқлим аст ва шаҳре бадин ном надорад. Дар перомуни он аз иқлимҳои Мовароуннаҳр дар Машриқ қисмате аз Фарғона ва Фомир, дар Мағриб ҳудуди Самарқанд, дар шимол—Чоч ва қисмате аз Фарғона, дар ҷануб қисмате аз Кеш, ва Чағониён (водии Ҳисор) ва Шумон (Ҳисор) ва Вашҷирд (Тоҷикистони ҷанубӣ) ва Рошт (Ғарм) қарор доранд». Баъд аз соли 329-и то мелод, ки он сол Кирополь аз тарафи Искандар забт шуд, анқариб 700 сол ин ном дар сарчашмаҳо ёд нашудаанд. Аммо, дар асри 1У мелодӣ ва баъди он, вилояти мазкур дар асарҳои муаррихон ва сайёҳони хитоии сулолаҳои Вай (386-581), Суй (581-618) ва Тан (618-907) бо номҳои: Сидуйшана, Тсаои Шарқӣ ва ғайра зикр меёбад.

Баъдан, Истаравшан боз чун мулки ободтарину калонтарини вилояти Суғд қаламдод мешавад ва дар асри У1 чун давлати мустақил ва мутараққӣ рӯи об мебарояд. Дар осори суғдие, ки с.1932 аз кӯҳи Муғи Айнӣ ба даст омад, ин вилоят «Уструшана» навишта шудааст.

Баъди истиллои ин сарзамин аз тарафи муғулҳо боз шаҳр зеру забар мешавад. Аз асри ХУ сар карда дар осори атиқа шаҳри Ӯротеппа (Уратеппа) ба назар мерасад. Аз ҷумла, Бобур Мирзо, ки чун бунёдгузори сулолаи муғулҳои бузург дар Ҳиндустон шӯҳрат ёфт ва чун таърихнигор низ машҳур аст, дар асари маъруфаш: «Бобурнома» навиштааст, ки номи қадимаи Ӯротеппа Усрушана ва низ Усруш аст. Ҳудуди вай то Хуҷанду Фарғона ва Дизак... Ва дар 18 маврид аз Ӯротеппа сухан рондааст. Ин шаҳр ва баъзе аз деҳоти атрофу акнофи вай ба мисли : Метк, Даҳкат, Оббурдон, Фалғар, Масчоҳ...дар аксари ҳолат Бобур Мирзо ва аҳли байти ӯро дар ин ҷо ба маънии том паноҳ додаанд.Маҳз Ӯротеппа ӯро аз душмани ғаддораш Шайбонихон эмин дошт. Ва ӯ тавонист дар Ӯротеппа қувват гирифта, билохир ба Сӯх равад ва аз он ҷо ба Афғонистону Ҳиндустон роҳ пеш гирад.

Истаравшан. Ӯротеппа. Оё ҳар ду ба маънӣ яке?

Суғдшиносон (минҷумла О. Смирнова), бар онанд, ки ин истиллоҳи суғдӣ, яке аз лаҳҷаҳои санскритӣ аст. Бостоншиносон (чун Ю.Ёкубшо) маънии онро «ҳамеша равшан бош» дарёфтаанд. Зеро, талқин дорад ӯ, Парвардигор Равшан дар Суғд ва Истаравшан хеле машҳур буд. Истаравшан бо номи ин язди авестоӣ вобаста буданаш ба эҳтимол наздик аст.

Дар хусуси пайдо шудани номи Ӯротеппа, ки нисбатан нав аст, низ ихтилофи назари олимон бисёр аст. Аҳрор Мухторов аз ин пеш навишта буданд, ки «Ӯротеппа дар пастию баландӣ ҷойгир аст. Аз ин лиҳоз қисми аввали ном—чуқурӣ, қисми дуюмаш баландиро ифода мекунад». Чуқурии дар гузари Дарвозаи Боло будаpo, ки «ӯр» меноманд, ба ин далел оварда буданд. Баъдтар, он кас пайдоиши ин номро ба баландиҳои Талу Муғтеппа ё Калламанора вобастагӣ надошта, ба Ӯр ва теппаи он алоқаманд донистаанд, ки он қисмати нисбатан қадимаи шаҳр будааст, ки бо номи гузари Сорбон ва Дарвозаи Боло ёд мешавад. Академик Аҳрор Мухторов ба пешниҳоди баъзе таърихдонҳо, ки «ур»-ро калимаи суғдӣ ва маънии онро «маҳалли нишаст» гуфтаанд, низ розӣ нестанд. Ю.Ёкубшо низ гуфтааст: «Ман боварии комил дорам, ки калимаи «ӯро» ба ҷонишини макон вобастагӣ дорад ва шакли қадимтари «онҷо» мебошад. Ҷонишини «ӯ», «ӯро» (он ҷо, он тараф) дар топонимикаи қадима серистеъмол буд...Масалан, дар лаҳҷаи мардуми Дарвоз мегӯянд, вайро ё онро «ӯра». Ғарм ва Кӯлобу Афғонистон ба ҷои ҷонишини вай, он—«ӯ» талаффуз мекунанд. Масалан, ӯра бигӯ, ӯра биёр, ӯра бите, ӯра буду... Калимаи «уруй теппа» бо гузашти замон талаффузаш кӯтоҳтару сабуктар гашта, ба ҷои ӯруйтеппа, Ӯротеппа шудааст, ки маънояш «теппаи он тараф» мебошад.

Устод Мухторов ин ақидаро инкор карда, навиштаанд, ки «номи Кирополь ё Курушкада аз забони юнонӣ, номи Истаравшан аз забони санскрит ба воситаи забони суғдӣ пайдо шудааст, «Уротеппа», ки таркибаш аз ду вожа: «ур» ва «теппа» иборат бояд чунин маънидод шавад: «Ур» ба забони ибронӣ ба маънои оташ, рӯшноӣ, муқаддас омадааст. Масалан, Уршалим, ки Иэрусалим, (Байтулмуқаддас) меҳонандаш, чунин маънидод мешавад. «Шалим» ба маънӣ шаҳр, сулҳ, саломатӣ\ оромиш аст. Яъне, Уршалим шаҳри Муқаддас, ш.рӯшноӣ, ш.сулҳ, ш. оромиш ва ҳамчунин маънои «мероси муқаддас»-ро медиҳад» (Саид Ҷаъфари Ҳамидӣ. Таърихи Уршалим. Теҳрон, 1361, с.15).

Илова бар он, вожаи «ур» дар вожаи Урмия-«оби муқаддас», дар Урмузд «равшании муқаддас» будааст.

Аз ин А.Мухторов бароварда анд, ки: Уротеппа ин «баландии равшан», «баландии муқаддас», ё «баландие, ки дар он оташ фурӯзон аст». Ва менигоранд: Иборан «Баландии равшан» шояд ба номи пешинаи ин мулк—Истаравшан алоқамандӣ дошта бошад, яъне Равшан номи духтари шоҳи Эрон набуда, равшании офтоб ё оташ аст ва ин қисми ном ба номи нави шаҳр—«Ӯротеппа» гузаштааст. Ба андешаи мо ин хулосаи устод дуруст аст.

Аз таърих маълум, ки дини ислом дар Истаравшан баъди сад соли дар Бухорову Самарқанд ҷорӣ шудани Ислом паҳн шуд. Афшини машҳури Истаравшан—Ҳайдар пас аз қабули дини ислом яке аз сардорони ҳукумати Халифа Муттасим (833-842) таъин мешавад. Аммо дар дил дини зардуштӣ мепарварид. Ӯ танҳо ба мақсади пинҳон доштани асли мақсад худро муслим гуфт, то Усрушанаро аз арабҳо халосӣ бахшад, сираш фош, худаш қатл шуд. (Гарчи яке аз чор писари вай—Ковус соли 835 ноиби халифаи Ҷибол буд ва дар паҳш намудани шӯриши Бобак дар Озарбойҷон ӯ сарфармондеҳи лашкари аъроб будааст.)

Ба ҳамин асос метавон гуфт, ки Уротеппагиҳо, гарчи номи Истаравшанро, расман аз истифода дур карда бошанд ҳам, дар асл, маънии онро, ки «шаҳри равшан» (ё муқаддас, ё оташ) мебошад, ҳифз кардаанд. Барои исботи ин ақида маънии шаҳрҳои Ургут, Эурусалимро ҳам мисол овардан мумкин аст. Яъне «Ур+гут» ба маънӣ, қисмати аввал—равшан ва дуюмаш ба суғдӣ санг ё кӯҳ аст. Ҳамчунин Урганҷ. Ва ин ҳама бешак, бо вазни «Ӯро(а)теппа ҳамоҳанг ва ҳамсанг менамояд. Таваҷҷӯҳ намоед, боз як далели ҷолиб.

А.Уваров с.1998 навиштааст: мардуми Росҳои (русҳои шимол ба Худои Офтоб—Ра саҷда мекарданд. Аз ҳамон замон (тақрибан а.а.1 то мелод-а. У1 мелодӣ) он қабилаҳоро бо номи УРА—«қабилаи офтоб» ном мебурданд. Бисёр вожаҳои қадимаи муосири русӣ аз он маншаъ мегирад. Масалан, Ра-Дуга—аз офтоб меомада, Ра-дость-дидани офтоб, Ра-деть-бо амри офтоб амал намудан. Калимаи УРА—шоҳиди мавҷудияти он қабила ва хислатҳои наҷиби он: Ҳукумати УРА-РТУ-истгоҳи одамони офтоб, Уротеппа—пойтахти одамони офтоб, Ура (бирав сӯи офтоб) қасами ҳарбии аскарони одамони офтоб аст.

А.Мухторов хулоса менамоянд: «Дар «Ӯр»-и Уротеппа, ки аз он ҷо чуқурӣ сар мебарорад, офтоб тeғ кашидан ҳамоно ба ин баландӣ гармӣ меояд ва равшанӣ мерасад. Шояд аз ин рӯ, ин баландиро «теппаи офтоб» ном ниҳодаанд. Ё худ аз рӯи фарзияи мазкур таҳти истиллоҳи мазкур—УРА мардуми оташпараст (офтобӣ) дар назар аст, ки он ҷо сукунат доштанд».

Ба ҳар сурат, ин шаҳри қадима чандин бор ба хок яксону чандин бор аз нав бунёд шудааст. Таърихи он таърихи мардонагию ҷасорати инсон, меҳанпарастию худшиносист, таърихи халқҳои тоҷику ӯзбек аст, ки он ҷо дар якҷоягӣ асрҳои аср боз аз як гиребон сар бароварда, умр ба сар мебаранд.

Ба ҷуз аз он чи гуфтем, боз метавон илова намуд: баъди истиллои муғулҳо (а.ХШ) сулолаҳои Темуриён (1370-1507), Шайбониён (1500-1599), Аштархониён (1599-1753), Манғитҳо (1750-1820), мисли дигар шаҳрҳои азими Мовароуннаҳр ба Истаравшан низ борҳо лашкар кашидаанд. Таърих гувоҳ, ки аз ибтидои асри Х1Х то истиллои Русия (1866) амирони Бухоро ва Қӯқанд бар қасди якдигар ба мулки Ӯротеппа зиёда аз 40 маротиба ҳуҷум кардаанд. Табиист, ки ҷанг ин вайрнӣ, харобӣ, қаҳтӣ, зулму тааддӣ, ҳар ранг заҳмату хорӣ меоварад. Боз ҳам Истаравшан ва сокинони он дар муддатҳои кӯтоҳтарин аз чунин вазъ худро мераҳониданд ва ба созандагию ободӣ мепардохтанд. Ҷашни 2500-солагӣ ба ин мисоли зиндае буд.

Субҳи саодат

Истиқлолияти Тоҷикистон ба қимати гарон қад рост кард. Вай аз сар азобу уқубати ҷанги хонумонсӯзи шаҳрвандӣ, бародаркуширо гузаронд. Аммо дар як муддати кӯтоҳ халқи закӣ аз роҳи сӯзандагӣ ба роҳи созандагӣ гузашт. Мусолиҳа ва якдигарфаҳмӣ, сулҳу салоҳ ободӣ овард. Истаравшани бостонӣ мисли наварӯс ба худ ҳусни тоза гирифт. Муғтеппаи таърихӣ соҳиби Қасру арк шуд, болои он қариб 20 ҳазор одам ҷамъ шуд. Дар мобайнаш барои ҳунарнамоии садҳо нафар ҳунарпеша саҳна сохтанд.

Рӯзи ҷашни дуюнимасраи Истаравшан—10-уми сентябр Қалъаи Муғ шояд нахустин бор чунин шукӯҳу шаҳомати массаррати инсониро дар ин шаҳр шоҳид гашт. Аз ҷашм ва чеҳраи ҳар як меҳмон ва мизбон аломати хушии рӯзгор, қаноатмандӣ аз зиндагӣ ҳувайдо буд. Аз таъзиму табассумҳои ширини Раиси Ҷумҳур Эмомалӣ Раҳмонов на танҳо сокинони ин шаҳри бостонӣ, ҳатто меҳмонони аз мамолики бисёри олам омада низ лаззат мебурданд, аҳсант мегуфтанду чун гул мешукуфтанд.

Он рӯз дар ин саҳнаи театрикунонидашуда, дар Қалъаи таърихӣ ҳам садои Куруши Бузург-бунёдгузори шаҳр шунида шуду ҳам симои вай намоён гашт, ҳам ИскандариМақдуниро бо лашкараш дидему ҳам суруди бе сурур, аммо самимонаю дилхароши Рухшонаи нокомро шунидем. Саҳнаҳои ифодагари замони истиқлолият ҳамаро ба зафарҳои беш аз пеш ҳидоят месохт. Таронаҳои Ҷӯрабеки Мурод, Наимҷони Маҳкам илҳомбахши рӯҳу дили мардум буданд. Карнайнавозону дойрабадастон, ҳар кадом то 4-5 ин асбоби мусиқиро навохта тамошогаронро мафтуни санъати хеш менамуданд. Амвоҷи духтаракони раққосаи рангинапӯш рамзи байрақи ҷумҳуриро алвонҷ дода, ҳамаро ба ваҷд меовард.

Он ҷашн, он намоиши театрикунонидашуда тимсоли ҳақиқии пайванди таърихи гузашта, имрӯза ва ояндаи Истаравшан буд, ки мислашро то ба ҳол ман дар ягон шаҳре надидаам... Ман аз он фақат оҳанги дӯстӣ, садоқат, қадрдонӣ дар ин зиндагии кӯтоҳро эҳсос медоштам. Вай намоише буд аз ҳақиқати таърих, санъати воло. Аҳсант ба он таҳиягарон, маслиҳатчиён, ҳазорон нафар иштирокдорони саҳнаҳои дилписанд.

Истаравшанро дар либоси идона оро ёфтаю сабзу хуррам дидам. Боғу гулгашт, Растаи Регистон, хиёбонҳои гулпӯш, бозори дар минтақа беамсол, майдони 2500-солагии Истаравшан, Гулгашти адибон, майдони Ситораҳои Истаравшан ҳама чашмрабоянда ва диданӣ, ба кас тассуроту завқи хуб мебахшанд, ки беихтиёр ин байти Хоҷа Муҳаммади Шаҳдии Истаравшанӣ ба ёд меояд:

Риёзи ҷаннат асту ранги гулзори Ирам дорад,
Чи ҳоҷат гулшани Кашмир, сайри Истаравшан кун!

Маъруф ОТАХОНЗОДА,
Журналисти шоистаи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон.
Истаравшан—Тошканд.

Навигариҳои вилояти Намангон

Боз як коллеҷ

ЧУСТ. Дар маркази ноҳия боз як маскани нави таълим—бинои коллеҷи касбу ҳунари хоҷагии қишлоқ дарҳои худро боз намуд. Бинои собиқи омӯзишгоҳи касбу ҳунари хоҷагии қишлоқ баъд аз азнавсозию тармим ба ҳусни шаҳр тароввати тозае бахшид.

Корҳои бунёдкориро бинокорони колоннаи сайёри механиконидашудаи рақами 91 ба амал бароварданд. Ба онҳо ҷомеаҳои корхонаҳои хурди сохтмонии «Сантехгазмонтаж», «Стройсервис» ва «Вика» ёрӣ расониданд. Дар муддати кӯтоҳ илова бар бинои асосӣ ошхона, толори болопӯшидаи варзиш, хонаҳои компутерӣ, варзишгоҳ ва дигар иншоотҳои ёрирасон сохта шуданд. Ба корҳои бунёдкориву таъмир 558 миллион сӯм харҷ гардид.

Бинои нави «Асакабанк»

НАМАНГОН. Дар мавзеи «Исфархон»-и маркази вилоят дар арафаи иди Истиқлол боз як бинои мӯҳташаму зебо қомат афрохт. Ин бинои нави шӯъбаи вилоятии банки ҷумҳурии «Асакабанк» мебошад, ки онро бинокорони гулдасти ҷамъияти саҳҳомии рақами 1 «Агроқурулиш»-и вилоят бо ёрии корхонаҳои хурди сохтмонии «Сардоба», «Қурувчи» ва «Эрк» бунёд намуданд.

Бинои нави банк бо воситаҳои замонавии робита ва инчунин компутерҳои охирин ҷиҳозонида, барои миҷозон тамоми қулаиҳо фароҳам оварда шудааст.

«Интер-тола»

ТОШБУЛОҚ. Дар деҳаи Юқори Роғустони ноҳияи Намангон анборхона-терминали калонҳаҷм ба истифода супурда шуд. Дар анборхонаи бо техникаи замонавӣ муҷаҳҳаз нахи пахтаи дар корхонаҳои саноати пахтатозакунии вилоятҳои Фарғона, Андиҷон ва Намангон истеҳсол шуда нигоҳ доштаву ба хориҷ содир мегардад.

Иншооти номбурда дар 7,5 гектар майдон доман густурдааст. Дар 1,33 гектар майдон биноҳои асосӣ-анборхона ҷой гирифтааст.

А.Нуриддинов,
мухбири худамон.

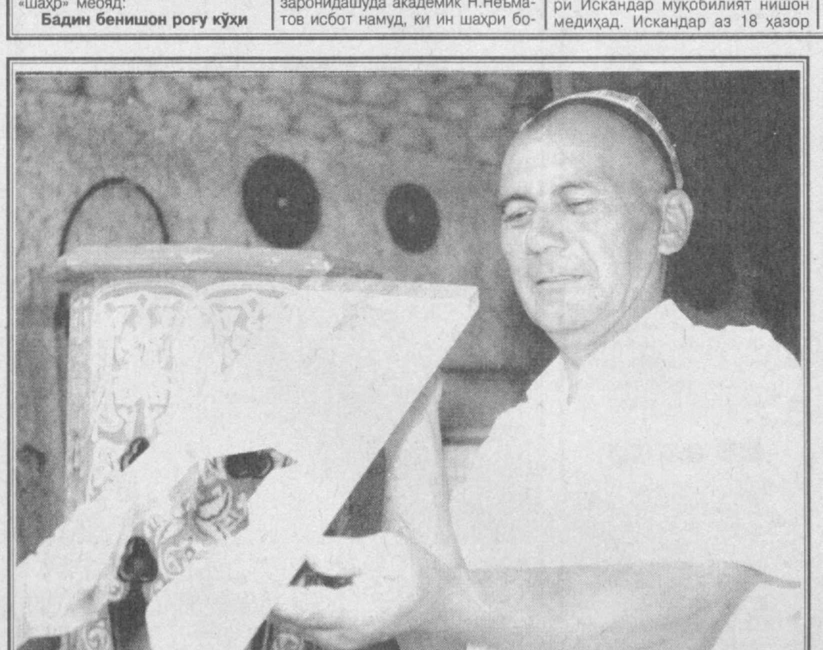

Устои ҳунарманд

«Касе ки ҳунар дорад, хор намегардад»—мегӯяд халқи доноямон. Ва ҳунармандон ба ана ҳамин мақоли халқӣ амал карда, кам намешаванд. Номашон ба даҳони халқ меафтад, меҳнаташонро муносиб қадр мекунанд. Дар паси ин фаъолият меҳнати зарбдорона ниҳон аст.

Яке аз ҳунармандони соҳибистеъдод мусаввир, наққош ва кандакор Султоналӣ Исҳоқов мебошад, ки аз хурдсолӣ ба ин соҳа дил бохтааст. Ва ин меҳр ӯро ба омӯзишгоҳи ҷумҳурии мусаввирони ба номи П.Бенков овард. Ба факултаи санъати амалии халқ ҳуҷҷат супурда, онро ба дипломи имтиёзнок тамом кард. Ба даъвати бисёри устодон дар бобати дар омӯзишгоҳ мондан ҷавоби рад дода, ба ноҳияи Фарғона ба сифати мусаввир ба кор омад. Мусаввирии хонаи фарҳанги ноҳияи Фарғонаро ба дӯш гирифт.

Баробари ин пайваста омӯхт. Аз устодаш Ортиқ Файзуллоев сирру асрор ва нозукиҳои касбро аз бар намуд. Бо асарҳои худ дар озмунҳои ноҳиявиву вилоятӣ иштирок намуда, борҳо бо мукофотҳо тақдир гардид.

Алҳол маҳорати худро сайқал медиҳаду аз паи офаридани асарҳои навест.

Дар сурат: Султоналӣ Исҳоқов.

Матн ва сурати М.ҚОДИРОВ. (ӮзА).

Бозиҳои Осиё

Имтиҳони ҷиддӣ дар пеш аст

Куриёи Ҷанубӣ, ки яке аз ташкилкунандагони мусобиқиоти навбатии ҷаҳон аз рӯи футбол буд, боз як бозиҳои масъулиятнокеро қабул мекунад, ки ба худ номи бозиҳои XIY Осиёро гирифтааст у аз 29 сентябр то 14 октябри соли кунун дар шаҳри Пусан ба амал меояд ва ба фикри ташкилкунандагони он намояндагони чилу се мамлакати қитъаи Осиё аз рӯи 38 намуди варзиш барои ба даст овардани 420 маҷмӯи медалҳо аз имтиҳони ҷиддӣ мегузаранд. Чунки ғолибони он ҳуқуқи иштирок кардан дар мусобиқоти навбатии ҷаҳон ва бозиҳои олимпиро ба даст меоваранд.

Бозиҳои навбатии Осиё таҳти шиори якдилӣ ва бозиҳои умед мегузаранд. Дар он варзишгарони мамлакатҳое иштирок мекунанд, ки дар он сеюним миллиард аҳолӣ истиқомат дорад.

Пеш аз он ки дар бораи шаҳри Пусан—шаҳри Куриёи Ҷанубӣ, соҳиби бозиҳои XIY Осиё ҳарф занем, дар хусуси иштироки тими Ӯзбекистон дар он маълумоти мухтасар медиҳем.

Маълум аст, ки тими Ӯзбекистон баъди ба даст омадани истиқлолият бори аввал дар бозиҳои Х11 Осиё дар шаҳри Хиросимаи Ҷопон иштирок намуд. Иштироки аввал натиҷаи матлуб бахшид. Тими Ӯзбекистон ба гирифтани 10 медали тилло, 12 медали нуқра ва 20 медали биринҷӣ мушарраф гардида, дар байни чил мамлакати иштирокдори он аз рӯи натиҷаи умумӣ ҷои панҷумро ишғол намуд.

Махсусан тими футболбозонамон ба комёбии калон муваффақ гардиданд. Онҳо тимҳои беҳтарини Осиё, Ҷопон, Куриёи Ҷануб, Арабистони Саъудӣ, Чин ва дигаронро мағлуб карда, ғолиби мусобиқаҳо гардиданд, ки дар ин бобат саҳми футболбозон Мирҷалол Қосимов, Игор Шквирин, Юрий Шейкин, Азамат Абдураҳимов, Фарҳод Магометов ва дигарон калон буд.

Ӯзбекистониён дар бозиҳои навбатии сенздаҳуми Осиё, ки дар шаҳри Бангкоки Таиланд ба амал омаданд, низ бомуваффақият ҳунарнамоӣ намуданд. Варзишгаронамон аз рӯи 21 намуди варзиш ҳунари худро намоиш дода, соҳиби шаш медали тилло, бистуду медали нуқра ва дувоздаҳ медали биринҷӣ гардиданд. Дар он ба футболбозонамон омад ёр нагардида бошад ҳам, муштзанҳоямон натиҷаи рекордиро ба даст оварданд. Аз ҳамаи даҳ нафар муштзанҳоамон нӯҳ нафарашон бо медалҳои тилло, нуқра, биринҷӣ тақдир гардиданду роҳ ба бозиҳои олимпӣ боз гардид. Муштзанҳоямон ба ҳисоби умумитимӣ аз ҳама бештар медалҳоро овар данд, ки сетояш тилло, чортояш нуқра ва дутояш биринҷӣ буданд.

Ба Пусан—соҳиби мусобиқаҳои Х1У Осиё 214 нафар варзишгарамон аз рӯи бисту се намуди варзиш ҳамроҳи машъалае роҳ пеш гирифт, ки он аз оташдони офтобӣ пажӯҳишгоҳи илмиву тадқиқотии «Физика-Солнце»-и ноҳияи Паркенти вилояти Тошканд даргиронда шудааст. Ба ҳамагон маълум аст, ки чунин оташдон танҳо дар ду мамлакат Фаронса ва Ӯзбекистон мавҷуд буда, аз нури офтоб машъалаҳо афрӯхта мешаванд ва ҳамроҳи худ бурдани машъала ва аз он дар гирондани оташи абадии бозиҳои Х1У Осиё обрӯву эҳтироми Ӯзбекистонро боз ҳам баланд мебардорад.

Як далелро алоҳида таъкид кардан лозим меояд. Дар бозиҳои навбатии Осиё аз рӯи футбол тими олимпиадачиёни Ӯзбекистон иштирок мекунад. Ва он ҳам сабаб дорад. Зеро тими Ӯзбекистон асосан иборат аз футболбозони «Пахтакор», «Нефтчӣ», «Навбаҳор» ва «Насаф» мебошанд. Азбаски пахтакорчиён ва фарғонагиён дар мусобиқаҳо барои ҷоми қаҳрамонҳои қитъаи Осиё ва дигар ҷамоаҳо дар мусобиқаҳо барои Ҷоми ҷоизадорони ҷоми Осиё иштирок мекунанд, аз ҳамин сабаб қарор дода шуд, ки тими олимпӣ дар бозиҳои Осиё иштирок намояд. Ва ба сафи онҳо намояндагон аз тими наврасону ҷавонон ҳам ҳамроҳ мегарданд, ки дар мусобиқоти Осиё иштирок доранд.

Як-ду сухан дар бораи шаҳри Пусан ва рафти тайёрӣ ба бозиҳои Х1У Осиё. Сокинони шаҳри Пусан ва 43 маҷмӯи варзишии он ба мусобиқаҳо тайёрии хуб диданд. Аз он ҷумла, варзишгоҳи асосии шаҳр, ки барои 80 ҳазор нафар тамошогар таъин гардидааст, ба бар либоси нав гирифтааст. Дар ин варзишгоҳ мусобиқоти ҷаҳон аз рӯи футбол ба амал омада, чандин тими номдори ҷаҳон маҳорати баланди худро намоиш додааст. Маҳз дар ҳамин варзишгоҳ маросими кушоишу пӯшидашавии мусобиқоти навбатии Осиё ва ҳарбу зарби байни тимҳои беҳтарини Осиё аз рӯи футбол ба амал меоянд.

Пусан яке аз шаҳри калони бандарии Куриёи Ҷанубӣ ба ҳисоб меравад. Дар саросари ҷаҳон ин шаҳрро на танҳо ҳамчун маркази калони саноатӣ, балки сайёҳӣ ҳам мешиноснд. Дар ин ҷо баробари масканҳои ободи замонавӣ қасрҳои бовиқори кӯҳна, ибодатхонаҳои қадима, дигар обектҳои ба диққат сазовор ҷойгир шудаанд. Ҷашнвораҳои кино ҳам мунтазам дар ҳамин шаҳр гузаронда мешаванд.

Барои шавқовару рангоранг ва хотирмон гузарондани мусобиқаҳо кулли шароит фароҳам оварда шудаанд. Хизматрасонӣ ба иштирокдорон дар савияи баланд мегузарад ва ба ин кор 22 ҳазор нафар ихтиёриён ҷалб гардидаанд.

Ба миқдори зиёд омадани паёмнигорон ҳам дар назар дошта шудааст. Аз рӯи ҳисобҳои пешакӣ ба Куриёи Ҷанубӣ омадани беш аз ҳафт ҳазор паёмнигор дар назар дошта шудааст.

Инак, машъале, ки аз масканӣ қаторкӯҳҳои Чотқол даргиронда шуда, ҳамроҳи варзишгаронамон ба Пусан роҳ пеш гирифт. Мусобиқаҳои навбатии Осиё барои варзишгаронамон имтиҳони навбатӣ мегардад ва боварӣ дорем, ки нури машъалае, ки аз сарзамини Ӯзбекистон ба Пусани дурдаст роҳ пеш гирифтааст, роҳи варзишгаронамонро мунаввар сохта, ба онҳо дастовардҳои нав ба навро мебахшад.

Футболбозонамон бошанд дар гурӯҳи дуюм бо тимҳои Ҷопон, Ӯрдун ва Баҳрайн мусобиқа мекунанд. Шаш ғолиби гурӯҳҳо ва ду тиме, ки натиҷаи беҳтаринро ҳангоми ишғоли ҷои дуюм ба даст меоваранд, ҷамъ ҳашт тим дар чорякфинал байни худ қувва меозмоянд. Барои ба даст овардани медалҳо имконияти ҳар як тим ҳаст.

Э.НОДИР.

ДУШАНБЕ 30

Ӯзбекистон I

6.00 Ассалом, Ӯзбекистон. 8.00 Таҳлилнома. 8.45 ТВ маркет. 8.50 «Ӯзбектелефилм» намоиш медиҳад. 9.05 Барои бачаҳо кинодастури «Камалак». 9.40 Ҳокимияти чорум. 10.00, 12.00, 14.00,18.00 Навигариҳо. 10.05 Филми бадеии «Бодбони сурх». 11.30 Консерт. 11.55 Шарҳи ТВ. 12.05 Турнири байналхалқӣ аз рӯи теннис «Челленҷер». 12.50 Консерт. 13.20 Сериали «Ошин». 13.50 Танаффуси мусиқӣ. 14.10 Қадамҳои тиббиёт. 14.25 Саҳрои зархез. 15.00 Сериали «Хонаи саг». 15.45 Дунёи рангин. 16.00 Экран ба бачаҳо телебозии «Тоҷи тиллоӣ», шарофати афсонаҳо. 17.10 Такягоҳ. 17.30 Турнири байналхалқӣ аз рӯи теннис «Челленҷер». 18.10 Мулк. 18.25 Дарға. 18.45 Телелотереяи «Бахтлӣ воқеа». 19.25,19.55,20.25,21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор (русӣ). 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Ахбори биржа ва банк. 20.30 Ахбор. 21.05 Таъзим ба устод. 21.45 Филми ҳуҷҷатии «Ба сӯи оянда» 22.15 Шарофати пиронсолон. 22.35 Варзиш ҷоми Ӯзбекистон аз рӯи каратэ. 23.15 Ахбор дайҷест. 23.35 Тимсоли ватан.

Ӯзбекистон II

8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Субҳи Давр. 10.00 Студияи «авлоди нав» консерт барои бачаҳо. 10.20 Мулттамошо. 10.35 Фарзандам ҷигарбандам. 10.50 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 11.00 Як ҳафтаи Давр. 11.30 Сериали «Доктор Финлӣ». 12.20 Давр навигариҳо. 12.35 Филми бадеӣ. 14.05 Оҳангҳои дерина. 14.20 Тележурнали экологии «Оби ҳаёт». 14.35 Телефилми «Тирамоҳ». 14.45 «Саргузаштҳои зериобии командаи Касто». 15.35 Шарҳи ТВ. 15.45 Ҳафтаинаи варзиш. 16.00 Ватани озодам—роҳи мунаввара м. 16.30 Эълони намоишҳо. 16.35 Почтаи «Авлоди нав». Муаллими якум. 17.10 Мултфилм. 17.40 Овози ҷавонон .18.00 Чемпионати 1Y ҷаҳон аз рӯи гӯштини ӯзбек. 18.25 Шуоҳои тафаккур. 18.40 Навоҳои шом. 18. 55,21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи ТВ. 19.40 Серияи якуми видеофилми « Университети ман». 20.00 Оҳангҳои дерина. 20.05 Қисми дуюми видеофилми «Унисерситети ман». 20.35 Сурудҳои муҳаббат. 20.50, 21.25, 22.35 Реклама. 20.55 Сериали «Эсмералда». 21.30 Ҳамсинни деҳотиам. 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.05 Варзиш интерфутбол. 23.50 Давр. 00.55 Шаб ба хайр.

Ӯзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Асрори дахмаи куҳна». 17.45,19.10,21.50 Телегазетаи «Экспресс». 18.05 Экран ба хурдтаракон мултсериал. 18.30,20.00,21.10,22.05 Пойтахт. 18.50 Тибб барои шумо. 19.30 Варзиш ва бачаҳо. 19.45 Телефилми «Оби ҳаёт». 19.55 Танаффуси мусиқӣ. 20.30 Сериали «Изабеллаи азизам». 21.30 Автонавигариҳо. 22.35 Кинонигоҳ «Велд». 00.15 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ӯзбекистон IV

16.00 Эълони намоишҳо. 16.05 Вести. 16.20 Телебозии « Сад дар як». 17.00 Навигариҳои «Евронюс». 17.15 Барномаи ҳаҷвии «Ҳазл аз паси ҳазл». 17.45 Аралаш. 18.00 Маро интизор бош. 19.00 Телебозии «Кӣ миллионер шудан меҳоҳад?». 20.00 Время. 20.30 Сериали «Каменская». 21.20 Оҳангҳои ҳинд. 21.45 Сериали «Фурсати муҳаббат». 22.30 Сурудҳои беҳтарини В. Меладзе. 23.35 Филми бадеии «Ҷараён». 00.55 Ахбор (русӣ). 1.30 Шаб ба хайр.

СЕШАНБЕ 1

Ӯзбекистон I

6.00 Ассалом, Ӯзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35,17.55 ТВ Маркет. 8.40 Шарҳи рӯзномаҳо. 9.00 «Ӯзбектелефилм» намоиш медиҳад. 9.30 Модари сиҳҳат фарзанди солим. 9.50 ТВ клип. 10.00, 12.00. 14.00,18.00 Навигариҳо. 10.05 Мулк. 10.20 Филми бадеӣ. 12.05 Турнири байналхалқӣ аз рӯи теннис. «Челленҷер«. 12.50 Устодони пурмеҳр. 13.10 Консерт. 13.40 Шарофати куҳансолон. 14.10 Варзиш. 14.20 Таъзим ба устод. 15.00 Сериали «Хонаи саг». 15.45 Кадбону. 16.05 Телеминиатюраҳо. 16.30 Шарҳи ТВ. 16.35 Ин ҳаёт аст. 16.55 Ба ватанам хизмат мекунам. 18.10 Барои бачаҳо «Ғунчаҳои санъат». 18.30 Тафсилот. 18.50 Як ҷуфт суруд. 19.05 Муаллим. 19.25, 19.55, 20.25,21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор (русӣ). 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Навигариҳои Ӯзбекистон ба забони англисӣ. 20.30 Ахбор. 21.05 Қалби зиёбахш. 21.45 Сериали «Ошин». 22.15 Ҷоми Ӯзбекистон аз рӯи каратэ. 22.45 Ахбор дайҷест. 23.15 Филми бадеии «Алишер Навоӣ». 00.50 Тимсоли ватан.

Ӯзбекистон II

7.55 Эълони намоишҳо. 8.00 Субҳи Давр. 9.00 Почтаи «Авлоди нав» муаллими якум. 9.35 Давр. 9.50 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 10.00 Сериали «Эсмералда». 10.30 Серияи якуми видеофилми «Университети ман». 10.50 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 11.00 Қисми дуюми видеофилми «Университети ман». 11.30 Овози ҷавонон. 11.50 Одамони оддӣ. 12.10 Барномаи мусиқии «Ид муборак, устодони азиз». 12.30 Видеофилми «Устод».

TV Барномаи ҳафтаина

Аз 30 сентябр то 6 октябр

12.50 Интерфутбол. 14.30 Филми бадеии «Табиби хурд». 15.50 Эълони намоишҳо. 15.55 Студияи «Авлоди нав» кабутари сафед, саёҳати ҳар соҳа. 16.25 Мулттамошо. 16.40 Серияи якуми видеофилми «Мураббӣ». 17.05 Шарҳи ТВ. 17.10 Серияи дуюми видеофилми «Мураббӣ». 17.35 Автопатрул. 17.55 Овози ҷавонон. 18.15 Реша ва барг. 18.45 Навоҳои шом. 18.55,21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи ТВ. 19.40 Давр сӯҳбат. 19.55 Видеофилми «Маскани табаррук». 20.15 Оҳангҳои дерина. 20.20 Ҳамсинф. 20.50,21.25,22.35 Эълонҳо. 20.55 Сериали «Эсмералда». 21.30 Барномаи мусиқии «Ид муборак, устодони азиз». 22.00 Давр. 22.40 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.05 Варзиш нокаут. 23.30 Давр. 23.45 Сериали «Ҳудуди ҳақиқат». 00.10 Шаб ба хайр.

Ӯзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Асрори дахмаи кӯҳна». 17.45, 19.05, 22.00 Телегазетаи «Экспресс». 18.05 Экран ба хурдтаракон мултсериал. 18.30, 20.00, 21.10, 22.20 Пойтахт. 18.50 Ҷозиба. 18.25 Телеклуби «Зан, модар, мураббӣ, раҳбар». 19.45 Моҳир. 20.30 Сериали «Изабеллаи азизам». 21.30 Дар бораи саёҳат. 22.45 Кинонигоҳ. «Болҳои кабутар». 00.20 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ӯзбекистон IV

6.30—8.00 Наамоишҳои ТҶР. 14.00 Эълони намоишҳо. 16.05 Вести. 16.20 Ду роял. 17.05 Навигариҳои «Евронюс». 17.15 «Беҳтаринҳо». 17.45 Аралаш. 18.00 Сериали «Риштаҳои оилавӣ». 19.00 Телебозии «Ҳалқаи заиф». 20.00 Время. 20.35 Сериали «Каменская». 21.25 Мавзӯи рӯз. 21.40 Сериали «Фурсати муҳаббат». 22.35 Навигарҳои Ӯзбекистон ба забони англисӣ. 22.45 Аншлаг. 23.30 Филми бадеии «Таърихи оддӣ.» 1.00 Ахбор (русӣ). 1.35 Шаб ба хайр.

ЧОРШАНБЕ 2

Ӯзбекистон I

6.00 Ассалом, Ӯзбекистон.8.00 Ахбор. 8.35,17.55 ТВ Маркет. 8.40 Шарҳи рӯзномаҳо. 9.00 «Ӯзбектелефилм» намоиш медиҳад. 9. 20 Сеҳри соз. 9.40 Гавҳари қалб. 10.00,12.00,14.00,18.00 Навигариҳо. 10.05 Сабақҳои алифбо. 10.25 Филми бадеӣ. 11.35 Орзуи авлоди нав. 11.55 Шарҳи ТВ. 12.05 Турнири байналхалқӣ аз рӯи теннис «Челенҷер». 122.40 Телеалманахи « Ин фасли аҷиб». 13.00 Вохӯриҳои мусиқӣ. 13.30 Сериали «Ошин». 14.10 Остонааш аз тилло. 14.35 Ҷоми Ӯзбекистон аз рӯи каратэ. 15.05 Филми бадеӣ. 16.10 Дар оилаи ягона. 16.40 Такягоҳ. 17.00 Экран ба хурдтаракон. Нависандаҳо ба бачаҳо. 18.10 Саро ҷавониам. 18.30 Телелотереяи «Умид». 19.10 Мулк. 19.25,19.55,20.25,21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор (русӣ). 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Рӯ ба рӯ. 20.30 Ахбор. 21.05 Андоз ва мо. 21.20 Сериали «Ошин». 21.50 Манфиати инсон. 22.10 Рӯзонаи бозиҳои Осиё. 22.25 Телешоуи «Арӯсу домод». 23.35 Ахбор дайҷест. 23.55 Тимсоли ватан.

Ӯзбекистон II

8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Студияи «Авлоди нав» кабӯтари сафед, саёҳати ҳар соҳа. 9.45 Мулттамошо. 10.00 Давр сӯҳбат. 10.15 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 10.30 Сериали «Эсмералда». 11.00 Тиҷорат академия. 11.15 Ҷуғрофияи ҷаҳон. 12.05 Овози ҷавонон. 12.25 Сериали «Доктор Финлӣ». 13.15 Оҳангҳои дерина. 13.30 Чемпионати 1Y ҷаҳон аз рӯи гӯштини ӯзбек. 13.55 Варзиш теннис. 14.35 Диёри озодам роҳи мунаввара м. 15.05 Автопатрул. 15.25 Серияи якуми филми бадеии «Муҳаббат ҳаёт гуфтанӣ аст». 16.50 Шарҳи ТВ. 17.00 Эълони намоишҳо. 17.05 Студияи «Авлоди нав» дунё ва бачаҳо. 17.25 Такягоҳ. 17.50 Манзараҳои ватан. 18.10 Асрори чемпион. 18.30 Каталог. 18.40 Навоҳои шом. 18.55,21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи ТВ. 19.40 Сират. 20.00 Спортлото. 20.10 Оҳангҳои дерина. 20.15 Дастархони пурфайз. 20.30 Навоҳои ҷавонӣ. 20.50,21.25,22.35 Эълонҳо. 20.55 Сериали «Эсмералда». 21.30 Овози ҷавонон. 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.05 Варзиш интерфутбол. 23.50 Давр. 00.55 Шаб ба хайр.

Ӯзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали хотимавии «Асрори дахмаи кӯҳна». 17.45,19.10,22.00 Телегазетаи «Экспресс». 18.05 Экран ба бачаҳо мултсериал. 18.30, 20.00,21.10,22.20 Пойтахт. 18.50 Меҳмонхонаи мусиқӣ. 19.30 Ҳимоя. 19.40 Радиус-ХХ1. 20.30 Сериали «Изабеллаи азизам». 21.30 Мушоҳида. 22.45 Кинонигоҳ «Бинго». 00.10 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ӯзбекистон IV

6.30-8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.00 Эълони намоишҳо. 16.05 Вести. 16 .20 Сад ба як. 17.00 Навигариҳои «Евронюс». 17.15 Панорамаи хандаи Е. Петросян. 17.45 Аралаш. 18.00 Сериали «Риштаҳои оилавӣ». 19.00 Телебозии «Рулеткаи рус». 20.00 Время. 20.35 Сериали «Каменская». 21.20 Ҷопони имрӯза. 21.40 Сериали «Фурсати муҳаббат». 23.35 Детективи ҳуҷҷатии «Изи уқоби сафед». 23.00 Филми бадеии «Бетховени дуюм». 00.20 Ахбор (русӣ). 00.55 Шаб ба хайр.

ПАНҶШАНБЕ 3

Ӯзбекистон I

6.00 Ассалом, Ӯзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35,17.55 ТВ Маркет. 8.40 Шарҳи рӯзномаҳо. 9.00 Экран ба бачаҳо: шоирон ва бачаҳо. 10.00,12.00,14.00,18.00 Навигариҳо. 10.05 Мулк. 10.20 Филми бадеӣ. 11.30 Истиқболи илму фан. 11.50 Танаффуси мусиқӣ. 12.05 Дар сари роҳ. 12.25 Намоиш барои хурдтаракон. 12.45 Вохӯриҳо дар бошишгоҳ. 13.30 Сериали «Ошин». 14.10 Рӯзонаи бозиҳои Осиё. 14.25 Боғам маро фаромӯш нахоҳад кард. 14.45 Филми бадеии «Саргузашт дар ҷазира». 15.50 Сарҳадбон. 16.10 Бастакорони Ӯзбекистон. 16.30 Оламро эҳтиёт кунед. 16.50 Экран ба бачаҳо: осмони мусаффои бачагӣ, «Бешбармоқ». 17.50 Ривоҷ. 18.10 Ӯзбеистон: ҷавонони асри ХХ1.18.30 Телелотереяи «Яхши ният». 19.05 Модари солим фарзанди сиҳҳат. 19.25,19.55,20.25,21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор (русӣ). 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Навигариҳои Ӯзбекистон ба забони англисӣ. 20.30 Ахбор. 21.05 Телемулоқот, боз дар бораи реклама. 21.45 Ӯзбекистон ватани ман. 22.05 Дарду алами онҳо дарду алами мо ҳам. 2.50 Рӯзонаи бозиҳои Осиё. 23.05 Ахбор дайҷест. 23.25 Давраи духтарон. 00.25 Тимсоли ватан.

Ӯзбекистон II

8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Студияи «Авлоди нав» дунё ва бачаҳо. 9.35 Мулттамошо. 9.50 Такягоҳ. 10.15 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 10.25 Сериали «Эсмералда». 10.55 Қитъаи варзиш (русӣ). 11.25 Асрори чемпион. 11.45 Сериали «Доктор Финлӣ». 12.45 Овози ҷавонон. 12.55 Интерфутбол. 13.35 Оҳангҳои дерина. 14.45 Сират. 15.05 Серияи дуюми филми бадеии «Муҳаббат ҳаёт гуфтанист». 16.30 Реша ва барг. 17.00 Сериали «Ҳудуди ҳақиқат». 17.25 Эълони намоишҳо. 17.30 Студияи «Авлоди нав». 17.50 Мултфилм. 18.00 Овози ҷавонон. 18.20 Дар олами табобат. 18.40 Навоҳои шом. 18.55,21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи ТВ. 19.40 Оҳангҳои дерина. 19.50 Давр сӯҳбат. 20.05 Бегойим. 20.25 Оҳангҳои муҳаббат. 20.45,21.20,22.35 Эълонҳо. 20.50 Сериали «Эсмералда». 21.25 Ҷараён. 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.05 Варзиш интерфутбол. 23.50 Давр. 00.55 Шаб ба хайр.

Ӯзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Филми ҳуҷҷатӣ. 17.40, 19.05, 22.00 Телегазетаи «Экспресс». 18.00 Экран ба бачаҳо мултсериал. 18.30, 2.00, 21.10,22.20 Пойтахт. 18.50 Навниҳол. 19.25 Ҳудуди ҷавонон. 19.50 Мусиқӣ. 20.30 Сериали «Изабеллаи азизам». 21.30 Ҳамқадами умр. 22.45 Кинонигоҳ «Субҳгоҳон». 00.15 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ӯзбекистон IV

6.00-8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.00 Эълони намоишҳо. 16.05 Вести. 16.20 Хонаи ханда. 17.00 Навигариҳои «Евронюс». 17.15 Мо аноӣ нестем. 17.45 Аралаш. 18.00 Сериали «Риштаҳои оилавӣ». 19.00 Телебозии «Ҳалқаи заиф». 20.00 Время. 20.35 Сериали «Каменская». 21.25 Соккар клуб. 21.40 Сериали «Фурсати муҳаббат». 22.35 Одамони кордон. 22.55 Навигариҳои Ӯзбекистон ба забони англисӣ. 23.05 Филми бадеии «Оҷонсии«Нури моҳ». 00.45 Ахбор (русӣ). 1.20 Шаб ба хайр.

ҶУМЪА 4

Ӯзбекистон I

6.00 Ассалом, Ӯзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35,17.55 ТВ Маркет. 8.40 Шарҳи рӯзномаҳо. 9.00 Экран ба хурдтаракон осмони мусаффои бачагӣ, «Бешбармоқ». 10.00, 12.00, 14.00,18.00 Навигариҳо. 10.05 Филми бадеии «Дафтари бешазор». 11.55,15.50 Шарҳи ТВ. 12.05 Ӯзбекистон: ҷавонони асри ХХ1. 12.25 Қисми якуми спектакли «Алмандар хонадор мешудааст». (Т.Миннулин). 13.25 Телеалманахи олам. 14.10 Рӯзонаи бозиҳои Осиё. 14.25 Қисми дуюми спектакли «Алмандар хонадор мешудааст». 15.00 Солҳои талабагиам. 15.20 Оҳангҳои эстрадӣ. 15.55 Видеофилми «Дарду алами онҳо дарди алами мо ҳам». 16.40 Дар болу пари орзуҳо. 16.55 Экран ба бачаҳо «Фикр кун, ҷӯй, ёб», телемусобиқа алифбои табиат. 18.10 Тандурустӣ. 18.30 Мероси тиллоӣ. 18.50 Тафсилот. 19.05 Дар роҳи мустаҳкамии эътиқод. 19.25,19.55,20.25,21.10 Эълонҳо. 19.30 Ахбор (русӣ). 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Кинокомпозитсияи «Таровати тирамоҳ». 20.30 Ахбор. 21.05 Дар олами сиёсат. 21.25 Сериали «Ошин». 21.55 Сурудамон пешкаши шумо. 22.35 Неъматҳои истиқлол. 22.50 Рӯзонаи бозиҳои Осиё. 23.05 Ахбор дайҷест. 23.25 Тимсоли Ватан.

Ӯзбекистон II

8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Студияи «Авлоди нав». 9.35 Мултфилм. 9.45 Давр сӯҳбат. 10.00 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 10.10 Сериали «Эсмералда». 10.40 Бегойим. 11.00 Сериали «Саргузаштҳои зериобии командаи Касто». 11.50 Овози ҷавонон. 12.10 Сериали «Доктор Финлӣ». 13.00 Оҳангҳои дерина. 13.10 Интерфутбол. 14.50 Видеофилми «Маскани табаррук». 15.10 Шарҳи ТВ. 15.15 Экран ба хурдтаракон. «Соҳиби кӯҳи мис». 16.35 Эълони намоишҳо. 16.40 Студияи «Авлоди нав» ӯ кист ин чист? 17.00 Аҷоиботи олам. 17.20 Автосалтанат. 17.35 Қадрият. 17.55 Овози ҷавонон. 18.15 Ҳуқуқ ва қарз. 18.40 Навоҳои шом. 18.55,21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи ТВ. 19.40 Оҳангҳои дерина. 19.55 Нигоҳи Давр. 20.15 Дар лаби ҷар. 20.30 Барномаи мусиқии «Ишқи ёр». 20.50,21.25,22.35 Эълонҳо. 20.55 Сериали «Эсмералда». 21.30 Мактубҳои сарбозон. 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.05 Варзиш шоҳони ринг. 00.05 Давр. 00.20 Сериали «Ҳудуди ҳақиқат». 00.45 Шаб ба хайр.

Ӯзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Филми ҳуҷҷатӣ. 17.40,19.15,21.45 Телегазетаи экспресс». 18.00 Экран ба хурдтаракон мултсериал. 18.30,20.00,21.10,22.05 Пойтахт. 18.50 Фасли камолот. 19.35 Калиди саодат. 20.30 Сериали «Изабеллаи азизам». 21.30 Маскани тандурустӣ. 22.30 Кинонигоҳ«Вулқон». 00.05 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ӯзбекистон IV

6.30—8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.00 Эълони намоишҳо. 16.05 Вестӣ. 16.20 «Форт Боярд». 17.00 Навигариҳои «Евронюс». 17.15 Инсон ва қонун. 17.45 Аралаш. 18.00 Сериали «Риштаҳои оилавӣ». 18.50 Майдони мӯъҷизаҳо. 20.00 Время. 20.40 Қисми дуюми намоиши фестивали Юрмала. 22.25 Навигариҳои Ӯзбекистон ба забони англисӣ. 22.35 Дурдаршан. 23.00 Серияи якуми филми бадеии «Хонуми зебои ман». 00.40 Ахбор (русӣ). 1.15 Шаб ба хайр.

ШАНБЕ 5

Ӯзбекистон I

6.00 Ассалом, Ӯзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 ТВ Маркет. 8.40 Шарҳи рӯзномаҳо. 9.00 Экран ба бачаҳо телемусобиқаи «Фикр кун, ҷӯй, ёб?» Алифбои табиат. 10.00 Дар роҳи мустаҳкамии эътиқод. 10.20 Мултфилм. 11.40 Сурудамон пешкаши шумо. 12.20 Дар олами сиёсат. 12.040 Қисми якуми филми бадеии «Посбони шахсӣ». 13.40 Гулшани нафосат. 14.00 Телеалманахи «Маърифат». 14.20 Рӯзонаи бозиҳои Осиё. 14.35 Қисми дуюми филми бадеии «Посбони шахсӣ». 15.35 Нависанда ва давр, шеър ва шуур мутолиа. 16.15 Дар оилаи ягона. 16.45 Барои бачаҳо «Фламинго». 17.05 Ба бахтамон сиҳҳат бошед. 17.25 Дунёи рангин. 17.40 Телеалманахи «Ин фасли аҷиб».18.00 Экран ба бачаҳо телешоуии «Майдончаи мӯъҷизаҳо». 19.00 Як ҷуфт суруд. 19.10 Дар роҳи мақсади олӣ. 19.25,19.55,20.25,21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор (русӣ). 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Навигариҳои Ӯзбекистон ба забаони англисӣ. 20.30 Ахбор. 21.05 Саҳрои зархез. 21.40 Осори ақидаҳоямон. 22.00 Рӯзонаи бозиҳои Осиё. 22.15 Сериали «Саргузаштҳои Шерлок Холмс ва доктор Ватсон». 23.30 Ахбор дайҷес. 23.50 Тимсоли ватан.

Ӯзбекистон II

7.55 Эълони намоишҳо. 8.00 Субҳи Давр. 9.00 Студияи «Авлоди нав» ӯ кист? Ин чист? 9.20 Мултфилм. 9.40 Дар олами табобат. 10.00 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 10.15 Сериали «Эсмералда». 10.45 Овози ҷавонон. 11.05 Нигоҳи Давр. 11.25 Варзиш шоҳони ринг. 12.25 Консерт. 12.45 Филми бисёрсериягии бадеии «Скарлет». 14.15 Аҷоиботи олам. 14.35 Варзиш теннис. 15.15 Видеофилми «Фарзандони диёри озод». 15.30 Экспедитсия. 16.20 Оҳангҳои дерина. 16.35 Сериали «Рамаяна». 17.120 Эълони намоишҳо. 17.15 Студияи «Авлоди нав» бекор нашин. 17.35 Бо ҳар ду гӯш. 17.50 Футбол ҷамъ. 18.10 Асрори тандурустӣ.18.30 Каталог. 18.45 Навоҳои шом. 18.55,21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи ТВ. 19.40 Оҳангҳои дерина. 19.50 Давр репортаж. 20.00 Тиҷорат академия. 20.15 Навоҳои ҷавонӣ. 20.30 Меҳмони ғайричашмдошт. 20.50,21.40,22.35 Эълонҳо. 20.55 Сериали «Скарлет». 21.45 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Оҳангҳои шабона. 22.55 Филми бадеии «Шоҳигарии даҳум». 00.20 Шаб ба хайр.

Ӯзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Мулткарусел. 17.40 Ҷуғрофияи олам. 18.10, 19.40, 22.00 Телегазетаи «Экспресс». 18.30 Афиша. 18.50 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 19.00 Пойтахт аз шанбе то шанбе (русӣ). 19.20 Хусусигардонӣ: давра ба давра. 20.00 Табрику муборакбод мекунем. 20.40 Тошканд ва тошкандиҳо. 21.00 Пойтахт аз шанбе то шанбе. 21.20 Ҳамшаҳриён. 21.45 Ҳамчун гавҳар. 22.20 Кинонигоҳ «Шарики нави ман». 23.50 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ӯзбекистон IV

9.00 Эълони намоишҳо. 9.05 Мусиқӣ. 9.10 Смак. 9.30 Саёҳати табиатшинос. 10.00 Панорамаи хандаи Е. Петросян. 10.40 Навигариҳо. 10.50 Мултсеанс. 11.10 Зинат ва қимати экран. 11.35 Наздик шудан. 12.10 Видеоканали «Дӯстӣ» забони олмонӣ, забони куриёиро меомӯзем, Ӯзбекистон маъвои умумии мо «Чинсен». 16.30 Эълони намоишҳо. 16.35 Дисней клуб. 16.50 Фиалка. 17.05 Салом Франсия. 17.20 Барномаи ҳаҷвии «Ҳазл аз паси ҳазл». 18.00 Телебозии «Кӣ миллионер шудан меҳоҳад». 19.00 Серияи якуми «Қаҳрамони охирин-2» «Эътироз» серияи 1. 20.00 Время. 20.30 «Қаҳрамони охирин-2» серияи дуюм «Эътироз». 21.30 Чӣ? Дар куҷо? Кай? 22.40 Шлягер. 22.55 Олами зебои мӯдҳо. 23.10 Хит парад. 23.25 «Муҳити зиндагӣ. 23.40 Мусиқӣ. 23.55 Консерт. 00.05 «Басти шабона». 00.20 Зарбаи дутарафа. 00.35 Оё дар ёд доред. 00.45 Ахбор (русӣ). 01.10 Филми бадеии «Меҳмонони шабона».

ЯКШАНБЕ 6

Ӯзбекистон I

6.00 Ассалом, Ӯзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 Барои бачаҳо кинодастури «Камалак». 9.10 Ғароибот. 9.30 Мултфилм. 10.00 Ба ватанам хизмат мекунам. 11.00 Меҳри модар. 11.20 Оҳангҳои замини куҳан. 11.40 Мултфилм. 12.10 Телешоуи «Майдончаи мӯъҷизаҳо». 13.20 Серияи якуми филми бадеии «Ман туро дӯст доштам». 14.45 Гавҳари қалб. 15.05 Серияи дуюми филми бадеии «Ман туро дӯст доштам». 15.35 Аския. 16.55 Экран ба хурдтаракон зинаҳои камолот, телебозии «Тоҷи тиллоӣ». 17.55 Танаффуси мусиқӣ. 18.05 Мазмуни умр. 18.25 Солҳои талабагиам. 18.45 Телелотереяи «Оқ олтин». 19.15 Як ҷуфт суруд. 19.25, 20.00, 20.25, 21.10 Эълонҳо. 19.30 Таҳлилнома(русӣ). 20.05 Таронаҳои эстрадӣ. 20.30 Таҳлилнома. 21.15 Якшанбе ҳамроҳи шумо. 21.40 Панди падарон. 22.40 Рӯзонаи бозиҳои Осиё. 22.55 Кинотеатр. 23.15 Филми бадеии «Саргузаштҳои Шерлок Холмс ва доктор Ватсон» серияҳои 2. 00.25 Тимсоли ватан.

Ӯзбекистон II

7.55 Эълони намоишҳо. 8.00 Субҳи Давр. 9.00 Студияи «Авлоди нав». 9.45 Футбол ҷамъ. 10.05 Давр репортаж. 10.15 Дастархони пурфайз. 10.30 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 10.45 Заковат. 11.35 Экран ба хурдтаракон «Афсонаҳои бешазор». 12.05 Мактубҳои сарбозон. 12.25Нокаут. 12.50 Асрори чемпион. 13.10 Филми бадеии «Скарлет». 13.55 Оҳангҳои дерина. 14.10 Ҳамсинни деҳотиам. 14.30 Ҳафтаномаи варзиш. 14.45 «Экспедитсия». 15.35 Ҳамсинф. 16.05 Сериали «Рамаяна». 16.40 Эълони намоишҳо. 16.45 Студияи «Авлоди нав» танаффуси калон. 17.10 Мулттамошо. 17.25 Очун. 17.50 Сайёраи сеюм. 18.40 Навоҳои шом. 18.55,21.55 Иқлим. 19.00 Давр навигариҳо. 19.15 Шарҳи ТВ. 19.20,20.55,22.30 Эълонҳо. 19.25 Филми бадеӣ. 21.00 Сурудҳои муҳаббат. 21.20 Зина ба зина. 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Як ҳафтаи Давр. 22.35 Оҳангҳои шабона. 22.45 Филми бадеии «Шоҳигарии даҳум». 00.15 Шаб ба хайр.

Ӯзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Олами сеҳрноки афсонаҳо. 19.00,20.00,21.45 Телегазетаи «Экспресс». 19.20 Ҷуғрофияи олам. 19.50 Табрику муборакбод мекунем. 20.50 Телефакт. 21.00 Шарҳи Пойтахт. 21.25 Ташриф. 22.05 Клуби варзиш. 22.30 Кинонигоҳ «Кӯдак ба иҷора». 00.00 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ӯзбекистон IV

9.00 Эълони намоишҳо. 9.05 Мусиқӣ. 9.10 Қайдҳои ғайрироҳии Д.Крилов. 9.30 Ҳангоме ки ҳама дар хонаанд. 10.05 Барномаи ахбори истироҳатии «Кайфият». 11.05 Навигариҳои Ӯзбекистон ба забони англисӣ. 11.15 Мултсеанс. 11.35 Забони англисӣ барои шумо. 12.00 Забони франсавӣ. 12.25 Хусусигардонӣ: давра ба давра. 12.45 Видеоканали «Дӯстӣ» **Рангинкамон**, Дидор, Айчурек. 17.00 Эълони намоишҳо. 17.05 Мултсеанс. 17.25 Мусиқӣ. 189.00 «КВН-2002» ҷоми тобистона. 20.25 Рӯзонаи Британия. 20.45 Якка ба якка бо Т.Полонская. 21.10 Мусиқӣ. 21.55 Ҳамсиннон. 22.25 Микрофони тиллоӣ. 22.55 Филми бадеии «Фақат нокомиҳо». 00.20 Таҳлилнома. 00.55 Шаб ба хайр.

Ҳукумати Ҳиндустон қарорро дар бобати дар истгоҳҳои сӯзишворӣ қатъан манъ кардани истифодаи телефони мобилӣ қабул кард. Сабаб ҳангоми истифода бурдани телефони мобилӣ аз манбаи таъминоти барқи он аланга сар заданаш нишон дода шудааст. Дар ин бобат хабарномаҳо чоп кардаанд ва ба ҷойҳои намоён овехта шудаанд.

***

Замбия мамлакати калонест, ки дар ҷануби Амрикои Марказӣ ҷойгир буда, пойтахташ Лусака, аҳолиаш 8940000 нафар аст. Забони давлатиаш ингилисӣ, ҷоионга, каонде, лунда мебошад. Асъораш квача буда, ба 100 янвеча баробар аст. Ҳар сол нисбати як сар аҳолӣ 400 долларӣ маҳсулот мебарорад. Аз сатҳи баҳр дар 1000 метр баландӣ ҷойгир шудааст.

Маҳсулоти асосии кишоварзиаш мавиз, тамоку, чормағзи зеризаминӣ, пахта мебошад.

Оё шумо медонед?

Зимбабве бошад, 11500000 аҳолӣ дошта, аҳолиаш ба дини насронӣ, динҳои анъанавии африқоӣ эътиқод мекунанд. Асъор долларӣ зимбабвеӣ буда, 100 сент як доллар аст. Дар Африқои Ҷанубӣ ҷойгир шудааст. Як қисми шаршараи машҳури Виктория дар ҳудуди ин мамлакат мебошад. Тайёркунии шакарқамиш, пахта асоси кишоварзии мамлакатро ташкил медиҳад. Сайёҳӣ ва саноати маъдани кӯҳӣ инкишоф ёфтааст.

Исроил бошад, соҳиби 20770 километри мураббаъ ҳудуд буда, пойтахташ Байтулмуқаддас аст. Аҳолиаш ба 5710000 нафар баробар аст.

Шакли идоракунии давлатӣ ҷумҳурият аст. Кишоварзӣ 4, саноат 32, хизмати маишӣ 64 фоизи иқтисодиёти мамлакатро ташкил медиҳад. Саноати озуқа, бофандагӣ, кимё инкишоф ёфта, дар бобати истихроҷи ёқут, рушди сайёҳӣ ба комёбиҳои калон муваффақ гардидааст. Маҳсулоти асосии кишоварзиаш пахта, мева, лаблабуи қанд, гӯшти чорвои калони шохдорро ташкил медиҳад.

***

Шир маҳсули аҷиби табиат аст. Ҳазорон сол боз инсоният барои ҳосил кардани ӯ вусъат додани ҳаҷми тайёркуниаш аз ҳайвонот, алалхусус чорвои калони шохдор саъю кӯшиши зиёдеро ба харҷ медиҳад. Дар баъзе мамлакатҳо барои аз дарахтон гирифтани шир ҳам ҳаракат мекунанд.

Дар Амрикои Марказӣ ва Ҷанубӣ дарахтони ба ҳам монанд парвариш карда мешаванд, ки аз он шир мегиранд. Дар Венесуэлла бошад, ширро аз дарахтони ҷангалзорҳо мегиранд, ки худашон рӯидаанд. Халқи маҳаллӣ онро «дарахти модагов» гуфта ба забон мебарад. Шарбати дарахтро, ки ранги сафед дорад, бо чой ва ё қаҳва ҳамроҳ карда, истеъмол мекунанд. Шарбат дар ҳавои кушод як ҳафта ҳам сифати худро вайрон намекунад. Ва тамъи он аз тамъи шир ягон фарқе намекунад.

Нисбати шир каме ғафстар аст, вале қаймоқ мебандад. Барои гирифтани шарбат пӯстлохи дарахтро гирифта, ба зери он зарф мегузоранд.

Ба он об ҳамроҳ карда, баъд мавриди истеъмол қарор медиҳанд.

***

Дар маскани гирду атрофи канали Панамаи Амрикои Марказӣ дарахте мерӯяд, ки меваи он ба кас шамъро ба хотир меоварад. Баъзан онро ҳамчун шамъ ҳам истифода мебаранд ва онро «дарахти шамъ» гӯён ба забон мегиранд. Таркиби мева аз равған мололам аст. Мобайни меваро шикоф карда, ба он пахта гузаронанд кифоя, шамъи тайёр ҳосил мегардад.

Аҳолии маҳаллӣ аз меваи мазкур ҳамчун шамъ истифода мебаранд. Ва он аз 3 то панҷ соат ба хона бе ягон танаффус равшанӣ бахшида метавонад. Фарқаш аз шамъҳои муқаррарӣ дар он аст, ки аз худ бӯи бад паҳн намекунад.

***

Дар мамлакатҳои Шарқи Наздик як рустание ҳаст, ки хусусияти ба худ хосро молик буда, аҳолии маҳаллӣ онро «дарахти ханда» ном мебаранд. Қади дарахт паст ва он қадар назаррас намегардад. Чун лубиё мева медиҳад. Ҳамин ки меваи онро истеъмол кунанд, ханда авҷ гирифта, баъзан қаҳ-қаҳа мекунанд. Шахсони омадашон наомада аз он бештар истеъмол намуда, каме бошад ҳам ташвишҳои зиндагӣ, дарду аламро фаромӯш мекунанд. Мева дар табобати дандон бештар истифода мегардад.

***

Дар яке аз ҷангалзорҳои душворгузари Африқои Ҷанубӣ дарахти Марупа месабзад. Ҳамин ки меваи он пухт ҳайвоноту паррандагон дар атрофи он базми ҷамшед мероянд. Чунки баробари истеъмоли меваи он кайф мекунанд. Зеро шарбати мева баробари ба организм даромадан ба спирт мубаддал мегардад. Ҳайвоноти кайфкарда то аз по афтодан дар атрофи дарахт рақсидаву ҳаракат мекунанд. Фил дар як пой истода ҳаракат кунад, маймунҳо аз як шохи дарахт ба дигараш ҷаҳида, гӯё як дам бошад ҳам аз ташвиши ҳаёт фориғ шудани худро намоиш медиҳанд.

Аз ҳама аҷибаш дар атрофи дарахт тамоми ҳайвонот ҷамъ меоянд ва ба хурду калонии худ нигоҳ накарда, бахусус мунозираро авҷ мегиронанд.

***

Занони қадбаланд нисбати мардони дарозқад камтаранд. Зенг Жин Ли Ан 2 метру 47 сантиметр қад дошт. Қадди Маканна Будо бошад, ба 2 метру 55 сантиметр расида, то ҳол дар ин бобат касе рекордро нав накардааст.

***

Вазни Артур Армитчичеи қаҳрамони соли 1970-ум 252 килограмм буд. Пас аз парҳез ба 115 килограмм фуромад. Вале октябри соли 1985 боз ба 305 килограмм расида, худро ноҳинҷор ҳис намуд.

Бозгашти хазина

Маҷлиси Комиссияи махсуси назди Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон оид ба бозгашти ҳуҷҷатҳои бойгонӣ барпо гардид, ки сарвати халқамон мебошаду ба хориҷа аз мамалакатамон бароварда шудаанд.

Ҷустуҷӯи маводҳои бойгонӣ, ҳуҷҷатҳои таърихӣ, дастхатҳои қадима дар бораи таърихи Ӯзбекистон ва бозгардондани он қисми асосии коре мебошад, ки комиссияи мазкур оид ба барқарор кардани таъриху фарҳангамон амалӣ мегардонад.

Дар маҷлис ҳисоботи мутахассис Ф.Тешабоев шунида шуд, ки мувофиқи супориши комиссия дар сафари хидматӣ дар Туркия шуд.

Сафар босамар анҷомид. Слайдҳои миниатураҳое, ки ба қалами Камолиддини Беҳзод мансубанд ва 12 миниатурае оварда шуд, ки ба мӯқаламии шогирдони ӯ мансуб буданду алҳол дар китобхонаи Қасри «Тупқон»-и шаҳри Истамбул маҳфузанд.

Дар бобати амалӣ гардондани ин кор Сафоратхонаи Туркия дар Ӯзбекистон кӯмаки амалии худро расондааст.

Об омад

Аҳолии шаҳракҳои дурдасти ноҳияи Ҷиззахи вилояти Ҷиззах аз оби ошомиданӣ баҳра мебурдагӣ шуданд. Ва он ба туфайли кашидани хатти нақли об ва сохтани низоми насосӣ дар обпартои «Учтеппа» ба рӯи об баромад.

Дар ноҳия тадбирҳо оиди бо оби ошомиданӣ таъмин кардани сокинони деҳаҳои дурдаст андешида шудаанд. Аз он ҷумла дар вақтҳои наздик сокинони деҳаҳои Арипли ва Гираклӣ бо оби ошомиданӣ таъмин карда мешаванд.

Иди турнаҳо

Дар ноҳияи кӯҳии Фориши вилояти Ҷиззах бахшида ба Рӯзи байналхалқии турнаҳо иди турнаҳо гузаронда шуд. Мақсад аз он зиёд кардани маълумоти аҳолии ноҳия дар бораи зисту зиндагонии ин паррандаҳо, ба онҳо фароҳам овардани шароити мусоид мебошад. Чунки онҳо ба ин минтақа низ бисёр парвоз карда меоянду лона гузошта, соҳиби авлод гардида, баъд ба дигар маҳалҳо мераванд.

Дар доираи тадбир маърӯзаҳо хонда, филми ҳуҷҷатӣ намоиш дода шуд. Ҳамчунин бозиҳои мухталиф бахшида ба экология, озмуни расмҳо ба амал омаданд.

(Мухбири худамон).

Зодрӯз муборак!

Раънои азизу меҳрубон!

Таваллудат муборак. Зодрӯзи ту бо рӯзи таваллуди духтарат—Парвина мувофиқ афтодааст.

Ту баҳори 33-уми умрро истиқбол мегирӣ, дар боғи муаттари рӯзгори Парвина ғунчаи ёздаҳум лаб во карданист. Насибат рӯзгори хушу фаровон бод. Худо ҳамеша ба дидани рӯзи неки фарзандон муяссар гардонад.

Парвинаҷон, ниҳолаки боғи зиндагӣ, бароят бузургӣ, мавзунӣ ва баргу бори ширин таманно дорем. Комёбиҳо насибат бод. Барои туву модарат худо умри дароз диҳад.

Раънои азиз, азизи мардум бошӣ,
Дилкаш ба мисоли нони гандум бошӣ.
Маҳтоб туиву ахтаранд атфолат,
Тобанда мудом байни анҷум бошӣ.

***

Парвина, ба гирди ту ҳама парвона,
Имрӯз туӣ ба маснади шоҳона.
Бо рӯзи таваллудат муборак гӯем,
Ай дар чамани умр гули якдона.

Дуогӯятон:падарарӯсу бобо—Ғуломҷон, модарарӯсу момо Фарида, ҳамсар ва падар—Алишер ва пайвандон:Садриддин, Дилбар, Абдураззоқ, Света, Санҷар, Азиза ва Заррина аз шаҳри Тошканд.

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР: Ӯзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ӯзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир Эсон Турдиқулов.

Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.

Рӯзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабанд гардид.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рӯзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ӯзбекистон номнавис гардидааст. Тартиби номнависшуда № 16. Г - 843.
Теъдоди чоп 3000.

Ҳисоби сурати мо дар бонк: Ҳ/С 20212000800101767001, МФО 00423. Шӯъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.

Муҳаррири навбатдор:Т. ОЛИМБОЕВ.
Мусаҳҳеҳон: Ф. ДОНИЁРОВА, Ҳ. КАМОЛИДДИНОВА.
Саҳифабанд: Х. ТӮХТАЕВА.

НИШОНИИ МО:
700047 ш.Тошканд, кӯчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ 133 - 82 - 83; шӯъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
Индекси обуна 170.

Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ», нишонии корхона: кӯчаи Буюк Турон, хонаи 41.